

به نام خدا

KONKUR.IN

Forum.konkur.in

Club.konkur.in

Shop.konkur.in

پاسخ تشریحی

آزمون سراسری سال ۹۳

● گروه آزمایشی علوم انسانی

زبان و ادبیات فارسی

۱- پاسخ: گزینه‌ی ۱

معنی درست واژه‌ها: آبرش: اسبی که بر اعضای او نقطه‌ها باشد؛ در این جا مطلق اسب منظور است. / خدنگ: درختی است بسیار سخت که از چوب آن تیر و نیزه و زین اسب سازند. / مخذول: خوار، زبون گردیده

۲- پاسخ: گزینه‌ی ۴

معنی درست واژه‌ها: مُلاقی: دیدار کننده، روبه‌روشونده / مناقشت: سخت‌گیری، در تنگنا انداختن کسی / مکبّه: سرپوش / مُعد: آماده

۳- پاسخ: گزینه‌ی ۲

معنی درست واژه: گرزّه: مار بزرگ، کفچه مار، نوعی از مار که سر بزرگ دارد.

۴- پاسخ: گزینه‌ی ۲

املاي درست واژه‌ها: سهو: لغزش، غفلت / زلت: لغزش، خطا

۵- پاسخ: گزینه‌ی ۱

املاي درست واژه: تبع: پیرو

۶- پاسخ: گزینه‌ی ۴

نامه‌ها: بزرگ علوی (مجموعه داستان)

۷- پاسخ: گزینه‌ی ۳

کشف الحقایق، انسان کامل: عزیرالدین نَسفی

مسافره‌های شب، شب چراغ: جمال میرصادقی (آثار دیگر: چشم‌های من خسته، ادبیات داستانی، عناصر داستان، دوالیا، هراس) عدل الهی، انسان و سرنوشت: مرتضی مطهری (آثار دیگر: مقدمه‌ای بر جهان بینی توحیدی، تماشاگه راز، جاذبه و دافعه‌ی علی (علیه السلام)) انیس العارفین، منظومه‌ی محمود و ایاز: فخرالدین علی صفی (اثر دیگر: لطائف الطوائف)

۸- پاسخ: گزینه‌ی ۳

داستان یک شهر: احمد محمود / روزگار دوزخی آقای ایاز: رضا براهنی / شازده احتجاب: هوشنگ گلشیری

۹- پاسخ: گزینه‌ی ۱

کنایه: اثر از نقش پای ناقه‌ی لیلی به جا بودن کنایه از برجا ماندن هر نشانه‌ای از او / ایهام: - / تلمیح: اشاره به داستان عاشقانه‌ی لیلی و مجنون بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۲: تشبیه: تشبیه دامن صحرا به دامن گل / تشخیص: نسبت دادن دامن به صحرا و به‌ویژه دامن به گل! (قصور از ما نیست، بل از ذهن دوریاب طراح محترم است که «دامانی از گل» را «دامنِ خانوم گل» پنداشته!) / جناس: پا، جا (ناقص اختلافی)

گزینه‌ی ۳: استعاره‌ی مکنیه: نگاه کنید به توضیح آرایه‌ی تشخیص در گزینه‌ی ۲

گزینه‌ی ۴: استعاره‌ی مصرّحه: با توجه به ساده‌انگاری و ظاهر بینی خاص طراح، می‌توان دیوانه را استعاره از عاشق دانست. / مراعات نظیر: صحرا، گل

۱۰- پاسخ: گزینه‌ی ۲

استعاره‌ی مکنیه (بیت «ب»): نسبت دادن صفت «بیدار» به بخت و «در» به خلوت

لفّ و نشر (بیت «ه»): آه (لفّ ۱)، اشک (لفّ ۲) / سماع (نشر ۱)، شراب (نشر ۲)

اغراق (بیت «ج»): آتش‌بار بودن آه / دود بر آوردن آه از افلاک

ایهام (بیت «الف»): عین: ۱- چشمه ۲- مانند

جناس (بیت «د»): رود (نوعی ساز)، رود (فرزند، پسر) / باده، باد (ناقص اختلافی)

۱۱- پاسخ: گزینه‌ی ۴

گزینه‌ی ۴: تضاد: دشوار ≠ آسان لف و نشر: - («دشوار می‌نماید» و «آسان نمی‌رسد» مربوط به هروی «وصال» و «جمال» است. از این رو نمی‌توان لف و نشری برای این بیت قائل شد.)

تشبیه: بلای درد (اضافه‌ی تشبیه‌ی)، درد مشبه‌به است.

موازنه:

جان	در	مقام	عشق	به	جانان	نمی‌رسد
↓	↑	↑	↓	↓	↑	↓
دل	در	بلای	درد	به	درمان	نمی‌رسد

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: استعاره: بت استعاره از معشوق / کنایه: خرّقه چاک زدن کنایه از بی‌تابی و نیز در این جا کنایه از ترک مسلمانی

گزینه‌ی ۳: حسن تعلیل: شاعر دلیل خمیدگی و صدزبانی (شکل ظاهری) گل را شرمندگی و طلب بخشش گل از معشوق می‌داند. / تشخیص:

نسبت دادن لاف زدن، عذرخواهی، شرمسازي و صدزبانی به گل

۱۲- پاسخ: گزینه‌ی ۳

سراسر: سر + ۱ + سر ← قید/ گوش به زنگ: گوش + به + زنگ ← قید/ سرتاپا: سر + تا + پا ← قید
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: دانشجو (بن + وند + بن ← صفت) / کارآموز (اسم + بن ← صفت) / زد و بند (بن + وند + بن ← اسم)

گزینه‌ی ۲: گفت‌وگو (بن + وند + بن ← اسم) / دانش‌پژوه (بن + وند + بن ← صفت) / کشت‌وکشتار (اسم + وند + اسم ← اسم)

گزینه‌ی ۴: ناجوانمرد (وند + صفت مرکب ← صفت) / بی‌انتهای (وند + اسم ← صفت) / ناشکیبا (وند + صفت ← صفت)

۱۳- پاسخ: گزینه‌ی ۳

فعل ساختن در گزینه‌ی ۳ در معنی «سازگاری کردن» به کار رفته و گذرا به متمم است، اما در سایر گزینه‌ها در معنی «پدید آوردن» آمده و جز نهاد، تنها به مفعول نیاز دارد.

۱۴- پاسخ: گزینه‌ی ۱

مشتق: زیبا (زیب + ا) / اندیشه (اندیش + ه) / بیننده: (بین + نده) / بی‌شک (بی + شک) / سطحی (سطح + ی) (۵ واژه)

مرکب: چشم‌نواز (چشم + نواز) / کاردان (کار + دان) / خوش‌نویس (خوش + نویس) / دلنشین (دل + نشین) (۴ واژه)

مشتق - مرکب: خوش‌نویسی (خوش + نویس + ی) (۱ واژه)

۱۵- پاسخ: گزینه‌ی ۴

به فعل امر که با جزء صرفی «می» همراه شود، از آن جهت که بر تداوم کار دلالت دارد، «امر مستمر» می‌گویند: می‌باش

۱۶- پاسخ: گزینه‌ی ۲

تکواژها: شاعر / با بهره‌گیری / از عناصر / عظیم / طبیعت / و پیوند / آن / با قهرمان / حماسه / ای / خود / بزرگ / نما / ای / کرد / ه / است / (۲۸ تکواژ)

واژه‌ها: شاعر / با بهره‌گیری / از عناصر / عظیم / طبیعت / و پیوند / آن / با قهرمان / حماسه / ای / خود / بزرگ‌نمایی / کرده است. (۲۱ واژه)

۱۷- پاسخ: گزینه‌ی ۱

مفهوم کنایی گزینه‌ی ۱: وابستگی به علایق دنیوی

۱۸- پاسخ: گزینه‌ی ۲

مفهوم بیت‌های گزینه‌ی ۲: مفهوم بیت «ب»: ناپایداری دنیا / مفهوم بیت «ه»: نکوهش درخواست از غیر خدا و ارتکاب گناه در محضر خداوند
مفهوم ابیات سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: ناپایداری دنیا

گزینه‌ی ۳: نکوهش درخواست از غیر خدا

گزینه‌ی ۴: ناپایدار قدرت و احوال دنیا

۱۹- پاسخ: گزینه‌ی ۴

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی ۴: بی‌اعتباری جایگاه‌های ظاهری / ظاهر، ملاک ارزش‌گذاری نیست.

گزینه‌ی ۱: رنج و تلاش، کلید کام‌یابی است.

گزینه‌ی ۲: حقانیت خاکساران / تقابل عشق و زهد

گزینه‌ی ۳: گوشه‌نشینی انسان‌های کامل

۲۰- پاسخ: گزینه‌ی ۳

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی ۳: مناعت طبع و پرهیز از ارائه‌ی ارزش‌های خود، نزد موجودات بی‌ارزش
مفهوم سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: ظاهر، ملاک ارزش‌گذاری نیست. / میان ماه من تا ماه گردون، تفاوت از زمین تا آسمان است.

گزینه‌ی ۲: دعوت به عزلت‌گزینی

گزینه‌ی ۴: تغییرناپذیری سرشت

۲۱- پاسخ: گزینه‌ی ۳

مفهوم گزینه‌ی ۳: سرگردانی مردم در دست روزگار

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: نکوهش بسنده کردن به پدیده‌ای بی‌ارزش در عین وجود حقیقتی بزرگ / نکوهش نداشتن مناعت طبع

۲۲- پاسخ: گزینه‌ی ۱

مفهوم گزینه‌ی ۱: امید به وصل و گله از گدازندگی هجران

مفهوم مشترک بین سؤال و سایر گزینه‌ها: جان‌فشانی و پاک‌بازی عاشقانه

۲۳- پاسخ: گزینه‌ی ۲

مفهوم گزینه‌ی ۲: رنج و تلاش کلید کام‌یابی است.
مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: حال عاشق را تنها عاشق درک می‌کند.

۲۴- پاسخ: گزینه‌ی ۴

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی ۴: شهادت و جان‌فشانی و فنا شدن در راه عشق، کلید وصل معشوق و موجب کمال است.
مفهوم سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: دل‌باختگی عاشق و طعنه به جور و جفای معشوق

گزینه‌ی ۲: اعتقاد قلبی و پنهان به پیامبر ﷺ

گزینه‌ی ۳: پاک‌بازی در راه معشوق، موجب نیک‌نامی و حیات ابدی است.

۲۵- پاسخ: گزینه‌ی ۳

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی ۳: بسنده کردن به کم‌ترین بهره‌مندی از معشوق
مفهوم سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: دعوت به بهره‌گیری از طراوت بهار

گزینه‌ی ۲: بی‌تابی عاشقانه

گزینه‌ی ۴: وصل موجب آرامش عاشق است. / عاشق تنها در پی معشوق است.

زبان عربی

۲۶- پاسخ: گزینه‌ی ۴

کلمات کلیدی: یقویک / إنجاز / الأعمال الصَّعبة / الأمور العظيمة / الإبتسام علی الحیة
مقایسه‌ی کلیدها در گزینه‌ها:

«الإبتسام علی الحیة»: خندیدن به زندگی، لبخند زدن به زندگی [رد گزینه‌های ۲ و ۳]

«یقویک»: تو را توانمند می‌کند؛ فعل «قوی- یقوی» به معنای «نیرومند ساخت، توانمند کرد» است. [رد سایر گزینه‌ها]

«إنجاز»: انجام دادن؛ «انجام دادن» مصدر است و باید در گزینه‌ها ترجمه شود. [رد گزینه‌های ۲ و ۳]

۲۷- پاسخ: گزینه‌ی ۱

کلمات کلیدی: أثمار / کانت قد صنعت / منظرًا رائعًا
مقایسه‌ی کلیدها در گزینه‌ها:

«أثمار»: میوه‌ها؛ «أثمار» جمع «ثمر» به معنای میوه‌ها است. [رد گزینه‌ی ۳]

«کانت قد صنعت»: ساخته بودند؛ «کان» به همراه فعل ماضی به صورت ماضی بعید ترجمه می‌شود. [رد سایر گزینه‌ها]

منظرًا رائعًا: منظره‌ی دل‌انگیزی [رد سایر گزینه‌ها]

۲۸- پاسخ: گزینه‌ی ۴

کلمات کلیدی: علی الإنسان أن یستمع استماعاً كاملاً / یجیبه / أن یدرک أدراکاً تامًا
مقایسه‌ی کلیدها در گزینه‌ها:

علی الإنسان أن یستمع استماعاً كاملاً: انسان باید کاملاً گوش دهد؛ اولاً: «حرف جر «علی» + اسم مجرور + فعل مضارع منصوب به

«أن»، به صورت باید + فعل مضارع التزامی» ترجمه می‌شود. [رد سایر گزینه‌ها]

ثانیاً «أن یستمع استماعاً» فعل و مفعول مطلق نوعی است که به صورت «کاملاً گوش دهد» ترجمه می‌شود. [رد سایر گزینه‌ها]

۲۹- پاسخ: گزینه‌ی ۱

کلمات کلیدی: لا یتحققان: محقق نمی‌شوند (چون برای غیر عاقل استفاده شده در فارسی به صورت نمی‌شود هم ترجمه شود درست است)؛ فعل مضارع اخباری منفی است. [رد گزینه‌ی ۲]

مجاهدة مستمرة: مبارزه‌ای دائمی؛ «مجاهدة» در باب «مفاعلة» به معنای «مبارزه» و «جنگیدن» است و معادل «تلاش و کوشش»؛

به معنای «اجتهاد» در باب «افتعال» نیست. [رد سایر گزینه‌ها]

۳۰- پاسخ: گزینه‌ی ۴

کلمات کلیدی: جَمیع الأطفال یحبّون / أن یلبسوا / أجمل و أنظف / ثیابهم
مقایسه‌ی کلیدها در گزینه‌ها:

جمعیت الأطفال یحبّون: همه‌ی بچه‌ها دوست دارند؛ «یحبّون» نقش خبر را دارد و نمی‌تواند به‌صورت جمله‌ی حالیه ترجمه شود. (رد
گزینه‌های ۲ و ۳)

أن یلبسوا: که بپوشند؛ فعل مضارع منصوب به حرف «أن» به‌صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شود. (رد گزینه‌های ۱ و ۲)
توجه: ترجمه‌ی درست دو حال استفاده شده در متن بسیار مهم است («مسروین» و «و هم یدهبون»)

۳۱- پاسخ: گزینه‌ی ۴

ترجمه‌ی عبارت: هر کس به بسیار طمع کند، کم را (هم) به‌دست نمی‌آورد.

مفهوم بیت گزینه‌ی ۴ و عبارت سؤال این است که انسان حریص هر چه بیشتر حرص بورزد کمتر به خواسته‌اش می‌رسد.

۳۲- پاسخ: گزینه‌ی ۲

تقویت می‌کند: یقوی؛ فعل مضارع اخباری است و بدون «کان» می‌آید. (رد گزینه‌ی ۳)

روزه‌ی ماه رمضان: صوم شهر رمضان؛ ترکیب اضافی است (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

مفهوم صبر: مفهوم الصبر؛ کلمه‌ی «مفهوم» فقط در گزینه‌ی ۲ ذکر شده است. (رد سایر گزینه‌ها)

در گزینه‌ی ۱ اشاره شده است که روزه‌ی ماه رمضان به انسان صبر را یاد می‌دهد، در حالی که در متن فارسی به‌صورت مجهول آمده
است (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

۳۳- پاسخ: گزینه‌ی ۳

اجازه نداد: ماسمحت، لم تسمع؛ فعل ماضی منفی است که معادل آن در زبان عربی هم به‌صورت «ما + فعل ماضی» و هم به‌صورت
«لم + مضارع مجزوم» می‌آید. (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

بالا برود: أن یتسلّق، أن یصعد؛ فعل مضارع التزامی است که در زبان عربی به‌صورت مضارع منصوب به «أن» می‌آید. (رد گزینه‌های ۲ و
۴)

«فرزند کوچکش»: «ولدها الصّغیر» (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «شجرة» باید معرفه باشد (رد گزینه ۱)

■ ترجمه‌ی درک مطلب:

یکی از چیزهایی که به وجود روابط بین ایرانیان و عرب‌ها اشاره می‌کند همان اسطوره‌هاست. پس قصه‌های ضحاک و کیکاوس و سودابه
و... به این ارتباط اشاره دارد. زندگی بهرام گور و شعرهای عربی‌اش از نشانه‌های این ارتباط هستند! در زمان نزول قرآن کریم بعضی از
دشمنان هنگامی که دیدند قرآن کریم درباره‌ی امت‌های گذشته صحبت می‌کند، می‌گفتند اگر محمد این گونه صحبت می‌کند پس ما با
شما با (زبان) رستم و اسفندیار و پادشاهان ساسانی سخن می‌گوییم!

و از نشانه‌های این ارتباط وجود لغات فارسی بسیار در (زبان) عربی است که از طریق تجارت و زیارت و ترجمه‌ی کتاب‌ها نفوذ پیدا
کرده است و همچنین چیرگی امپراطوری عثمانی بر سرزمین‌های عربی از این جهت که زبان بزرگان عثمانی‌ها فارسی بوده! و بعد از
ظهور اسلام این ارتباط شدید شد به گونه‌ای که به نعمت خدا برادر شدند.

قطعاً زبان فارسی با گذر زمان احساس نمی‌کرد که زبان عربی با آن مزاحمت دارد. تا اینکه قصد دشمنی با او و تلاش برای خاموش
کردنش را داشته باشد، بلکه عربی در کنار فارسی هم‌چون ستونی محکم برای فرهنگ ایرانی اسلامی گشته است.
معنای کلمات این متن:

۱- تشیر: اشاره می‌کند.	۲- العلاقة: ارتباط	۳- الأساطیر: اسطوره‌ها	۴- الصلة: رابطه
۵- معاند: دشمن، مخالف	۶- حدّث: سخن گفت	۷- تسرّب: نفوذ کرد	۸- سیطرة: غلبه
۹- البلدان: سرزمین	۱۰- اشتدّت: شدّت گرفت	۱۱- إخوان: برادران	۱۲- عبر: گذر
۱۳- تزاحم: مزاحم یکدیگر شدند.	۱۴- عداوة: دشمنی	۱۵- إطفاء: خاموش کردن	۱۶- ظلت: گشت
- ۱۷- الثقافة: فرهنگ

۳۴- پاسخ: گزینه‌ی ۳

علامت‌هایی که وجود مشترکات میان دو سرزمین را ثابت می‌کند، چیست؟

ترجمه‌ی گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: تجارت و زیارت و حکومت واحد بر دو سرزمین   گزینه‌ی ۲: لغات زبانی به کار برده شده بین استفاده‌کنندگان زبان
گزینه‌ی ۳: داستان‌ها و روایت‌ها و قهرمانان و فکریهای مشترک   گزینه‌ی ۴: وجود اسطوره‌ها و شواهد دیگر مختص به هر سرزمینی
توضیح: با توجه به متن یکی از چیزهایی که وجود روابط بین ایرانیان و عرب‌ها را نشان می‌دهد اسطوره‌هاست. قصه‌ها و شعرها و
قهرمانان مشترک بین دو کشور است که به خاطر فکریهای مشترک به وجود آمده است.
دقت کنید گزینه‌ی ۲ نیز بی‌ارتباط با متن نیست و می‌تواند به نحوی جواب این سؤال نیز باشد زیرا با توجه به پاراگراف دوم متن، وجود
لغات زبانی ارتباط بین ایرانیان و عرب را بیان می‌کند.

۳۵- پاسخ: گزینه‌ی ۱

چرا روابط دوستانه بین ایرانیان و اعراب بعد از اسلام زیاد شد؟

ترجمه‌ی گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: زیرا اسلام دو ملت را برادر قرار داد و میان آن دو فرق نگذاشت!
گزینه‌ی ۲: زیادی تجارت و افزایش دیدارها و ترجمه‌ی کتاب‌ها محبت را افزود!
گزینه‌ی ۳: زیرا ایرانیان قصد پاک کردن فرهنگ همسایه‌ی خود را نداشتند بلکه برای احیا و رشد آن تلاش کردند!
گزینه‌ی ۴: به علت زیادی روایت‌ها و قصه‌ها و اسطوره‌های مشترکی که از زبان صحبت‌کنندگان به این دو زبان نقل می‌شد!
توضیح: در پاراگراف دوم گفته شده بعد از ظهور اسلام، این ارتباط افزایش یافت از این جهت که به نعمت خدا برادر شدند.

۳۶- پاسخ: گزینه‌ی ۲

دشمنی بین دو فرهنگ چه زمانی شروع می‌شود؟ آن‌گاه که .....

ترجمه‌ی گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: روایت‌ها و اسطوره‌های مشترکی میان دو فرهنگ وجود نداشته باشد!
گزینه‌ی ۲: یکی از آن دو احساس کند که دیگری می‌خواهد جایگاهش را از بین ببرد و او را نابود کند!
گزینه‌ی ۳: یکی از دو فرهنگ قادر به وسعت بخشیدن به دایره‌ی برادری و صداقت میان آن دو نباشد!
گزینه‌ی ۴: تأثیر از جانب یکی باشد و یکی از آن دو نتواند بر دیگری تأثیر بگذارد!
توضیح: با توجه به خط پایانی درک مطلب، زبان فارسی احساس نکرده است که زبان عربی قصد دشمنی با او و از بین بردنش را دارد
که اگر این چنین بود دشمنی بین دو زبان شروع می‌شد.

۳۷- پاسخ: گزینه‌ی ۱

براساس متن:

ترجمه‌ی گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: عثمانی‌ها از علت‌های توسعه بخشیدن زبان فارسی بودند!
گزینه‌ی ۲: مردم به زبان فارسی در زمان اداره‌ی عثمانی‌ها صحبت می‌کردند!
گزینه‌ی ۳: لغات فارسی همان چیزی است که در فرهنگ عربی نفوذ کرده پس ارتباط به صورت مبادله‌ای نبوده است!
گزینه‌ی ۴: سخن قرآن کریم درباره‌ی امت‌های گذشته مثل سخن عرب درباره‌ی داستان رستم و اسفندیار است! (نعوذبالله)
توضیح: براساس متن چیرگی عثمانی بر سرزمین‌های عربی از این جهت که زبان بزرگان عثمانی‌ها فارسی بوده است، باعث توسعه‌ی
زبان فارسی شد.

۳۸- پاسخ: گزینه‌ی ۴

حرکت گذاری کامل عبارت:

أحدٌ	الأشياءِ	التي	تُشير	إلى وجود	العلاقاتِ	بينَ	الإيرانيينِ	و العربِ	هو	الأساطيرُ
مبتدا و مرفوع	مضاف اليه	اسم	صلة	جار و مجرور	مضاف إليه و	مفعول فيه و	مضاف إليه و	معتوف و	مبتدا و	خبر و مرفوع
		موصول			مجرور	منصوب	مجرور بالياء	مجرور	مرفوع	

دلایل رد سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: وجود ← وجود (مضاف تنوین نمی‌گیرد)

گزینه‌ی ۲: بین ← بین (مفعول فيه و منصوب)

گزینه‌ی ۳: تُشیر ← تُشیر (فعل مضارع مرفوع است زیرا حروف ناصبه بر سر آن نیامده است).

۳۹- پاسخ: گزینه‌ی ۱

حرکت گذاری کامل عبارت:

إِنَّ	اللُّغَةَ	الفارسیَّةَ	لَمْ تَكُنْ	تَشَعْرُ	أَنَّ اللُّغَةَ	العربیَّةَ	تُزَاجِمُهَا	حَتَّى تَقْصِدَ	عِدَاوَتَهَا
حروف مشابه	اسم إِنَّ و	صفت و منصوب	مضارع	خبر جمله	اسم أَنَّ	صفت منصوب	خبر آن جمله	فعل مضارع	مفعول به و
بالفعل	منصوب	مجزوم	مضارع مرفوع	فعلیه، فعل	منصوب	فعلیه، فعل مضارع	منصوب	منصوب	

دلایل رد سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۲: تُزَاجِمُهَا ← تُزَاجِمُهَا (اولاً فعل مضارع در باب «مفاعلة» است و بر وزن «يُفَاعِلُ» می‌آید. ثانیاً فعل مضارع مرفوع است زیرا

حروف ناصبه بر سر آن نیامده است).

گزینه‌ی ۳: تَشَعْرُ ← تَشَعْرُ (فعل مضارع مرفوع است زیرا هیچ یک از ادوات جازمه بر سر آن نیامده است).

گزینه‌ی ۴: تُزَاجِمَ ← تُزَاجِمُ

۴۰- پاسخ: گزینه‌ی ۳

دلایل رد دیگر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: متعذّر ← لازم / فاعله «الأمم و الجملة فعلية» ← فاعله ضمیر «هو» المستتر و الجملة فعلية و خبر «أَنَّ» و مرفوع محلاً

گزینه‌ی ۲: مزید ثلاثی من باب «تفعیل» ← مزید ثلاثی من باب «تفعلل»

گزینه‌ی ۴: صحیح و مضاعف ← صحیح و سالم

۴۱- پاسخ: گزینه‌ی ۴

دلایل رد سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: خبر «کان» و مرفوع محلاً ← خبر «کان» و منصوب محلاً

گزینه‌ی ۲: لازم ← متعذّر / مبنی ← معرب

گزینه‌ی ۳: فعل مرفوع بالواو ← فعل مرفوع بثبوت نون الإعراب

۴۲- پاسخ: گزینه‌ی ۴

دلایل رد سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: نكرة ← معرفّ بالإضافة / خبر مفرد و مرفوع و المبتدأ «مظاهر» ← مبتدأ مؤخّر و مرفوع

گزینه‌ی ۲: مشتق و اسم مبالغه ← جامد

گزینه‌ی ۳: خبر مفرد و مرفوع ← مبتدأ مؤخّر و مرفوع

۴۳- پاسخ: گزینه‌ی ۴

«الأیدی» اسم منقوص است و اعراب آن به هنگام منصوب شدن ظاهری است. «أیدی» مفعول به و منصوب با اعراب ظاهری است.

ترجمه: دستان بیگانگان را از خانه‌هایمان کوتاه خواهیم کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: أیدی: مضاف إليه و مجرور تقدیراً

ترجمه: فضل و بخشش دستان نیکوکاران در جامعه بسیار است.

گزینه‌ی ۲: أیدی: مضاف الیه و مجرور تقدیراً

ترجمه: آثار دستان تو بر این هنر آشکار است.

گزینه‌ی ۳: أیدی: مبتدأ و مرفوع تقدیراً

ترجمه: دستان فقیران نیاز به کمک ثروتمندان دارد.

۴۴- پاسخ: گزینه‌ی ۴

«لام» بر سر فعل مضارع زمانی که معنی «برای اینکه»، «تا اینکه» بدهد، ناصبه محسوب می‌شود. در اینجا «لام» در «لیهدینا» ناصبه است.

ترجمه: آیات حق را تلاوت می‌کنیم برای اینکه خدا ما را به راه راست هدایت کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: لیکرّم: فعل مضارع مجزوم، «لام» جازمه است، چون معنای «باید» می‌دهد.

ترجمه: باید هر یک از ما دانشمندان بزرگ را در جامعه گرامی بداریم!

گزینه‌ی ۲: لجمیع: جار و مجرور «لام» جارّه است، چون بر سر اسم آمده است.

ترجمه: از خدا برای همه‌ی ملّتان توفیق و سعادت را در زندگیشان می‌خواهیم!

گزینه‌ی ۳: لتوفیر: جار و مجرور، «لام» جارّه است، چون بر سر اسم آمده است.

ترجمه: او بسیار کار می‌کند برای فراهم کردن آنچه در خانه نیاز دارد!

۴۵- پاسخ: گزینه‌ی ۲

فعل «صان- یصون» معتل اجوف است و در امر صیغه «لمخاطب» حرف عله‌ی آن حذف می‌شود. تصون ← صن

۴۶- پاسخ: گزینه‌ی ۱

اعداد ۳ تا ۱۰ برعکس معدود خود از لحاظ مذکر و مؤنث بودن استفاده می‌شوند که این قاعده در گزینه‌ی ۱ رعایت نشده است.

«أربعة دقائق» ← «دقائق» جمع «دقیقة» است که مؤنث است و عدد آن باید به صورت مذکر بیاید، یعنی «أربع» پس حالت درست آن «أربع دقائق» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «إحدى عشرة مسابقة رياضية» عدد و معدود باید در مذکر و مؤنث بودن مطابقت بکنند که هر دو مؤنث هستند و مطابق.

گزینه ۳: «أربع نوافذ»: «نوافذ» جمع «نافذة» ← عدد باید مذکر بیاید که درست استفاده شده است.

«ثلاثة مصابيح»: «مصابيح» جمع «مصباح» ← عدد باید مؤنث بیاید که درست استفاده شده است.

گزینه ۴: «شجرتان اثنتان»: باید از لحاظ مذکر و مؤنث بودن مطابق باشد که هست.

۴۷- پاسخ: گزینه‌ی ۳

فاعل در گزینه‌ی ۳ «ابوصدیقی» است و مفعول «هذه البنت الصّغيرة» که هنگام مجهول شدن باید فاعل حذف شده و مفعول جای آن بنشیند و نایب فاعل شود.

صورت صحیح مجهول کردن این گونه است: «أكرم هذه البنت الصّغيرة في الضیافة»

توجه: فاعل در گزینه‌های دیگر به ترتیب «ضمیر بارز ت»، «الثورة الإسلامية» و «ضمیر مستتر نحن» است و مفاعیل به ترتیب «اثنی

عشر»، «جواهر» و «ذالعلم» می‌باشند که به درستی فاعل‌ها حذف شده و مفاعیل جایگزین و نایب از آن‌ها شده‌اند.

۴۸- پاسخ: گزینه‌ی ۴

«أن یعفو» خبر «عسی» (افعال مقاربه) از نوع جمله فعلیه است.

ترجمه: در دعایم گفتم: امید است پروردگار از بدی‌هایمان بگذرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: له: خبر «لا» و شبه جمله

ترجمه: تو باید به آنچه که دوامی ندارد اعتماد نکنی!

گزینه‌ی ۲: فی قلق: خبر «مادمت» و شبه جمله

ترجمه: به هدف دلخواه نمی‌رسی مادامی که در نگرانی هستی!

گزینه‌ی ۳: مثل: خبر «لا تکون» و مفرد

ترجمه: کارها مانند آنچه می‌خواهی در همه احوال نیست!

۴۹- پاسخ: گزینه‌ی ۲

«کان فیہ العلم متروکاً» جمله وصفیه است که موصوف «زمن» را توصیف می‌کند.

ترجمه: مسلمانان پرچم علم را در زمانی حمل کردند که در آن علم در سرزمین اروپا متروک بوده است! بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: «هو قد جلس» و «یطلب» جمله حالیه هستند.

ترجمه: در راهم بر مرد سن‌داری گذشتم در حالی که بر زمین نشسته بود و کمک می‌خواست! گزینه‌ی ۳: «إعمل» معطوف است.

ترجمه: آیات قرآنی را بخوان سپس به آن عمل کن، زیرا عمل به قرآن اساس موفقیت است! گزینه‌ی ۴: «هی تَعَلَّمنا» جمله‌ی حالیه است.

ترجمه: ورزش برای او فایده‌ی زیادی دارد در حالی که اخلاق عالی در زندگی را به ما می‌آموزد! ۵۰- پاسخ: گزینه‌ی ۱

حرف عطف در این گزینه «لا» می‌باشد که «الصاحه» را به «غرفتک» عطف کرده است اما هنگام عطف مجرور به مجرور باید عامل آن «الی» تکرار شود که به‌درستی در این‌جا صورت گرفته است.

توجه: حرف «و» در گزینه‌ی ۳ «واو حالیه» است و در گزینه‌ی ۴ «واو قسم» یا «واو جازه» است. ضمناً حرف «لا» در گزینه‌ی ۲ «لای نفی جنس» است.

دین و زندگی

۵۱- پاسخ: گزینه‌ی ۱

کسی می‌تواند حقیقت جهان را به درستی دریابد که عقلانیت و خردمندی در او حاکم باشد. آیه‌ی «إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالاخْتِلافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ: همانا در آفرینش آسمان‌ها و زمین و آمد و شد شب و روز نشانه‌هایی برای خرمندان است.» حاکی از آن است.

۵۲- پاسخ: گزینه‌ی ۴

همیشگی نبودن نظم و سامان پدیده‌های آفرینش در این جهان، به معنای موقت بودن و پایان یافتن این پدیده‌هاست. با توجه به کلمه‌ی «اجل مسمی: سرآمد معین و مشخص» در آیه‌ی «مَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَاجل مسمی: ما آسمان‌ها و زمین و آنچه را میان آن دوست، جز به حق و سرآمدی معین و مشخص نیافریدیم.» گزینه‌ی ۴ پاسخ درست است.

۵۳- پاسخ: گزینه‌ی ۲

در میان کاروان هستی که به سوی خدا در حرکت است، انسان سرنوشت ویژه‌ای دارد. سرانجام او در جهان آخرت این گونه است که گروهی بهشت نصیبشان می‌شود و گروهی دیگر به جهنم درمی‌آیند. با توجه به حدیث حضرت علی علیه السلام که پیرامون فطرت خدا آشنا فرمود: «در هیچ چیزی ننگریستم، مگر این که خدا را قبل از آن، بعد از آن و با آن دیدم.» خدا را قبل و بعد و با همه چیز دیدن نشانی از فعلیت یافتن فطرت خداجوی انسان است.

۵۴- پاسخ: گزینه‌ی ۳

ابتدای آیه: «قال احدهما ائی ارانی اعصر خمراً: یکی از آن دو گفت من در خواب دیدم که انگور برای شراب می‌فشارم.» مربوط به خواب هم‌زندانی آزاد شده و ادامه‌ی آیه: «قال الآخر ائی ارانی احمل فوق رأسی خبزاً تأکل الطیر منه: دیگری گفت من در خواب دیدم که بر روی سرم نان می‌برم و پرندگان از آن می‌خورند.» مربوط به خواب هم‌زندانی محکوم به اعدام است. بنابراین این آیه مربوط به خواب زندانیان همراه حضرت یوسف علیه السلام است. این دو خواب که از رؤیاهای صادق هستند، دلیل بر غیرمادی بودن روح است. زیرا در این رؤیاهای روح خبر از رویدادهای آینده می‌دهد و جسم در رختخواب است.

تذکر: از آن‌جا که رؤیاهای صادقه ارتباطی به جسم ندارند، دوساحتی (بعدی) بودن انسان که در گزینه‌ی ۱ آمده، نادرست است.

۵۵- پاسخ: گزینه‌ی ۲

قرآن کریم در آیه‌ی ۶۴ سوره‌ی عنکبوت می‌فرماید: «و ما هذه الحیاة الدنيا الا لهو و لعب: زندگی دنیا به تنهایی، چیزی جز سرگرمی و بازی نیست.» طبق این آیه، تعریف دنیا در وحی الهی، سرگرمی و بازی است. سایر آیات پیرامون منکرین معاد است.

۵۶- پاسخ: گزینه‌ی ۴

همه‌ی انبیا پس از ایمان به خدا، ایمان به آخرت را مطرح کرده و آن را لازمه‌ی ایمان به خدا دانسته‌اند. در ضرورت معاد براساس حکمت الهی می‌گوییم: اگر خداوند، تمایلات و گرایش‌هایی در وجود موجودات قرار داده، پاسخ مناسب آن را هم پیش‌بینی کرده است.

۵۷- پاسخ: گزینه ی ۲

یکی از کلمات کلیدی این سؤال «اعمال مستمر» است. وقتی فعل یک آیه، ماضی استمراری (کان + فعل مضارع) باشد، حاکی از آن است که انجام‌دهنده آن عمل، در انجام کار خود استمرار و مداومت داشته است. تنها گزینه‌ای که در آن، فعل ماضی استمراری آمده، گزینه ی ۲ است: «بما کنتم تعملون».

از طرف دیگر این آیه در مورد سلام و درود فرشتگان در عالم برزخ است. سایر آیات درباره‌ی عالم قیامت است و فقط گزینه ی ۲ که به «توقی» روح اشاره کرده، مربوط به عالم برزخ است. با توجه به این توضیحات، آیه ی ﴿الَّذِينَ تَتَوَفَّاهُم الْمَلَائِكَةُ طَيِّبِينَ يَقُولُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ﴾ آنان که فرشتگان دریافتشان می‌کنند در حالی که پاکیزه‌اند، می‌گویند سلام بر شما وارد بهشت (برزخی) شوید به خاطر اعمال (نیکی) که مستمر انجام می‌دادید. ﴿پاسخ صحیح است.

۵۸- پاسخ: گزینه ی ۱

گاهی پاداش و کیفر، محصول طبیعی خود عمل است. مثلاً اگر کسی اهل مطالعه و تحقیق باشد، به‌طور طبیعی به علم و آگاهی دست می‌یابد یا اگر روزانه مقداری ورزش کند به‌طور طبیعی به سلامت و تندرستی خود کمک کرده است. وضع قوانین برای تغییر این دو مؤثر نیست. زیرا هر دو محصول طبیعی عمل ماست و قراردادی نمی‌باشد که با قرارداد جدید تغییر یابد.

۵۹- پاسخ: گزینه ی ۳

در مقدمه‌ی درس ۱۱ آمده، خداوند درهای بازگشت را به روی گناهکاران گشود و یاد خود را در دلشان انداخت تا شاید دوباره به سویش رو کنند. بدین گونه اسم «غَفَّار» خود را به نمایش گذاشت با توجه به این جملات، غفاریت خداوند آن‌جا نمود پیدا می‌کند که درهای بازگشت از گناه گشوده باشد و یاد خدا، زمینه‌ساز عقب‌گرد از گناه گردد.

۶۰- پاسخ: گزینه ی ۴

خداوند در آیه ی ۱۹ سوره‌ی آل عمران می‌فرماید: ﴿إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ أوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ: هَمَانًا دِينَ نَزَدَ خُودًا اسْلَامُ اسْتِ وَ اَهْلُ كِتَابٍ اِخْتَلَفَ نَكْرَدْنِدْ مَكْرَ بَعْدِ اَزْ اَنْ كَهْ اَزْ حَقِيْقَتْ اَكَاَهْ شَدْنِدْ، اِخْتِلَافِيْ اَزْ رُوِيْ سَتْمِ وَ تَجَاوُزْ بِيْنَشَانِ﴾، طبق این آیه، علت وجود ادیان مختلف، تجاوز و ستم آگاهانه‌ی دسته‌ای از رهبران دینی اهل کتاب بود که موجب نافرمانی از امر خداوند مبنی بر پاداشتن دین واحد خدا گردید.

۶۱- پاسخ: گزینه ی ۱

قوانین تنظیم‌کننده به مقررات اسلامی خاصیت انطباق و تحرک می‌دهند. قاعده‌ی «لا ضرر و لا ضرار فی الاسلام» یکی از این قوانین است.

۶۲- پاسخ: گزینه ی ۳

یکی از وظایف مسلمانان که دعوت اصیل و واحد پیامبران در طول تاریخ را پذیرفته‌اند، برپایی و استواری جامعه براساس عدل و دادگری است. آیه ی ﴿لَقَدْ اَرْسَلْنَا رَسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَ اَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَ الْمِيزَانَ لِيَقُوْمَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ: بَهْ تَحْقِيْقِ مَآ پِيَامْبِرَانِ خُودِ رَا بَا دَلَالِيْلِ رُوشِنِ فِرْسْتَا دِيْمِ وَ بَا اَنْ هَا كِتَابِ وَ مِيزَانِ نَازِلِ كَرْدِيْمِ تَا مَرْدَمِ بَهْ عَدْلِ وَ دَادِ بَرخِيْزَنْدِ﴾ بیانگر آن است.

۶۳- پاسخ: گزینه ی ۳

جمله‌ی: «تشخیص عصمت برای انسان‌ها ممکن نیست.» یک سخن درست است. پیام این جمله آن است که: همان‌طور که پیامبر ﷺ از طرف خدا معین می‌شود، تنها کسی که می‌تواند فرد شایسته‌ی مقام امامت را معرفی کند، خداست.

۶۴- پاسخ: گزینه ی ۱

پیامبر اکرم ﷺ با توجه به شرایط فرهنگی و اجتماعی زمان خود فعالیت‌های خودسرانه برای به‌دست گرفتن زمامداری و قدرت را پیش‌بینی می‌کرد. به همین علت، تمام تلاش خود را به‌کار می‌برد تا شخصیت ممتاز حضرت علی ﷺ را به مردم بشناساند.

۶۵- پاسخ: گزینه ی ۴

این سؤال بر سپاسگزاران (ارج‌گزاران) واقعی به نعمت رسالت تأکید می‌کند که ویژگی اصلی آن‌ها، ثابت‌قدمی و پایداری در پیروی از هدف و راه پیامبر اکرم ﷺ با وجود تمام سختی‌ها و مشکلات است. آیه‌ای که در آن از سپاسگزاران یاد کرده، آیه ی ﴿وَ مَنْ يَنْقَلِبْ عَلٰى عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئًا وَ سَيَجْزِيْ اللَّهُ الشَّاكِرِيْنَ: وَ هَرْ كَسْ بَهْ عَقْبِ بَا زْ كَرْدَدِ بَهْ خُودَا هِيْجْ كَرَنْدِ وَ زِيَا نِيْ نَرَسَا نْدِ وَ خُودَا سِيَا سْ كَرَا رَا نِ رَا پَا دَا شِ خُودَا دَادِ﴾ می‌باشد.

۶۶- پاسخ: گزینه ی ۲

امیر المؤمنین و سایر امامان درباره‌ی امام زمان (عج) و رسالتی که بر عهده دارد، یاد کرده بودند. از این رو حاکمان بنی‌عباس درصدد بودند که مهدی موعود (عج) را به محض تولد از بین ببرند. آنان امام دهم ﷺ و سپس امام یازدهم ﷺ و خانواده‌ی ایشان را در محله‌ای نظامی در شهر سامرا منزل دادند. بنابراین سکونت اجباری این دو امام، نتیجه‌ی آگاهی خلفای عباسی از رسالت الهی حضرت مهدی (عج) بوده است.

۶۷- پاسخ: گزینه ی ۳

در دوره‌ی غیبت کبری، مرجعیت دینی توسط فقیه واجد شرایط ادامه می‌یابد، بدین صورت که گروهی از مردم که همان فقها هستند، باید وقت و همت خود را صرف شناخت دقیق دین کنند و به «تفقه» در دین بپردازند و سپس قوانین اسلام را به مردم بیاموزند. آیه‌ی: ﴿وَ مَا كَانِ الْمُؤْمِنُوْنَ لِيَنْفِرُوا كَآفَّةً فَلَوْ لَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِيَتَفَقَّهُوْا فِي الدِّيْنِ﴾ بیانگر آن است.

۶۸- پاسخ: گزینه‌ی ۱

از حدیث: ﴿حَبَّ الشَّيْءِ يَعْصِي وَيُصَمِّمُ﴾ علاقه‌ی شدید به چیزی آدمی را کور و کر می‌کند. ﴿مفهوم می‌گردد که علایق و محبت‌های آغازین در امر ازدواج، چشم و گوش را می‌بندد و عقل را به حاشیه می‌راند. از این رو برای مأمون (در امان ماندن) از پیامدهای ناخشنودکننده‌ی آن، پیشوایان دین از ما خواسته‌اند که در مورد همسر آینده با پدر و مادر خود مشورت کنیم.

۶۹- پاسخ: گزینه‌ی ۴

بررسی گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: «کشتی‌های آن‌ها با بادی موافق حرکت کنند.»

گزینه‌ی ۲: «مشرکان گویند: اگر ما را از این (خطر) نجات دهی.»

گزینه‌ی ۳: «خدا را از روی اخلاص می‌خوانند.»

گزینه‌ی ۴: «خداوند کسی است که شما را در خشکی و دریا سیر می‌دهد.»

با توجه به مفهوم گزینه‌ها، آیه‌ای که به «منت‌گذاری خداوند بر انسان» اشاره دارد، آیه‌ی ﴿هُوَ الَّذِي يَسِيرُكُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ﴾ است. زیرا در این آیه خداوند می‌فرماید که حرکت انسان در خشکی و دریا همه به اراده و خواست خداست. یعنی اگر خدا اراده فرماید، انسان هیچ قدرتی ندارد.

۷۰- پاسخ: گزینه‌ی ۳

برخی انسان‌ها گرفتار شرک در ربوبیت می‌شوند، یعنی در کنار ربوبیت الهی برای انسان‌های دیگر با سایر مخلوقات حساب جداگانه و مستقلاً باز می‌کنند و فکر می‌کنند که آن انسان‌ها یا آن مخلوقات مستقل از خداوند می‌توانند در امور جهان دخالت کنند و مثلاً بیماری را شفا بخشند یا مشکلی را رفع کنند. بنابراین این کار به معنای انحراف از توحید در ربوبیت است و آیات: ﴿فَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ / أَأَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ﴾ که به توحید در ربوبیت اشاره دارد، به ثبات قدم انسان موحد می‌انجامد.

۷۱- پاسخ: گزینه‌ی ۲

مقصود از این‌که: «گرایش به پرستش در خلقت ما و نوع آفرینش ما قرار دارد.» این است که گرایش به پرستش خدا، فطری است. خداوند در آیه‌ی ﴿الْمِ عَهْدَ الْيَكِيمِ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ، أَيِ فِرْزَانِ آدَمَ مِغْرًا بِمَا عَاهَدَ نَكَرْتُمْ أَنَّهُ شَيْطَانٌ رَافِضٌ، أَوْ دُشْمَانٌ أَشْكَارٌ لِلشَّمْسِ﴾ انسان‌هایی که به این گرایش بی‌توجه بوده‌اند، مورد بازخواست و سؤال قرار داده است.

۷۲- پاسخ: گزینه‌ی ۱

انجام عبادت مطابق با چهارچوب تعیین شده از سوی خداوند که شارع مقدس است، بیانگر شکل و ظاهر آن است که نشانی از برخورداری از حسن فعلی است. از آن‌جا که حسن فاعلی به‌طور طبیعی حسن فعلی را به دنبال می‌آورد، می‌گوییم حسن فعلی، نتیجه‌ی بلافصل (مستقیم و ضروری) حسن فاعلی است. آیه‌ی ﴿إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصاً لَهُ الدِّينَ﴾ همانا ما این کتاب را به حق به سوی تو نازل کردیم پس خدا را بندگی کن در حالی که دین را برای او خالص کرده باشی. ﴿نیز به انجام عبادت خالصانه‌ی خدا اشاره نموده است.

۷۳- پاسخ: گزینه‌ی ۲

مفاهیم این سؤال در کتاب درسی نیامده است. بنابراین باید با توجه به مفهوم کلی تقدیر و قضا که در درس ۵ آمده، به این سؤال پاسخ داد. تقدیر حاکی از ویژگی و اندازه در یک موجود است و قضا حاکی از انجام دادن و حکم کردن یعنی انجام یک فعل است. تأثیرگذاری پدیده‌ها در نظام تکوین (آفرینش) حاکی از یک فعل است و به مرحله‌ی انجام دادن مربوط است و از وجود یک ویژگی حکایت نمی‌کند، بلکه از اثر گذاشتن که با اراده صورت می‌گیرد، بر می‌خیزد. بنابراین تأثیرگذاری پدیده‌ها که در طول اراده‌ی الهی صورت می‌گیرد، از مظاهر قضای الهی است یعنی خداوند، برای انجام بسیاری از افعال، از طریق پدیده‌ها اثرگذاری را انجام می‌دهد. وساطت فرشتگان و کارگزاری آنان در محدوده‌ی تعیین شده از سوی خداوند نیز یک فعل و عمل است، نه ویژگی و اندازه در آن‌ها، یعنی فرشتگان، واسطه و کارگزار افعال خداوند در جهان هستی‌اند. اما قدرت آنان از جانب خداوند تعیین شده است. بنابراین این مفهوم نیز از مظاهر قضای الهی است. آیه‌ی ﴿هُوَ الَّذِي يَحْيِي وَيُمِيتُ...﴾ بیانگر قضای الهی یعنی مورد دوم است.

۷۴- پاسخ: گزینه‌ی ۴

ایمان به خداوند حکیم این اطمینان را به انسان می‌بخشد که کشتی جهان ناخدایی دارد که به علت علم و قدرت بی‌پایان آن ناخدا، به هیچ وجه احتمال غرق شدن و نابودی آن نمی‌رود و هیچ کسی جز او نیز نمی‌تواند آن را از نابودی نجات دهد. آیه‌ی ﴿إِنَّ اللَّهَ يُمْسِكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَا وَلَئِن زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِنْ بَعْدِهِ﴾ همانا خداوند آسمان‌ها و زمین را از منحرف شدن نگاه می‌دارد و اگر منحرف شوند، آن دو را هیچ‌کسی بعد از او نگاه نمی‌دارد. ﴿بیانگر این مفهوم است.

۷۵- پاسخ: گزینه‌ی ۳

این سؤال بر معیار «عدالت محوری» از معیارهای تمدن اسلامی تأکید کرده است. آیه‌ی ﴿فَلذَلِكَ فَادَعُ وَاسْتَقِمْ كَمَا أَمَرْتُمْ وَ لَا تَتَّبِعِ أَهْوَاءَهُمْ وَ قُلْ ءَامَنْتُ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ كِتَابٍ وَأَمَرْتُ لِأَعْدِلَ بَيْنَكُمْ﴾ بیانگر این معیار است.

زبان انگلیسی

۷۶- پاسخ: گزینه‌ی ۱ «دوستم روی زمین اتاق خوابش یک قالیچه‌ی پشمی خاکستری بلند زیبا دارد.»

توضیح: با توجه به ترتیب قرار گرفتن صفات قبل از اسم، گزینه‌ی ۱ درست است:

اسم + صفت جنس + صفت ملیت + صفت رنگ + صفت اندازه + صفت کیفیت + معرف

a	lovely	long	grey	woolen	rug
معرف	صفت کیفیت	صفت اندازه	صفت رنگ	صفت جنس	اسم

۷۷- پاسخ: گزینه‌ی ۳

«پژوهشگرانی که در مورد علل گازهای گلخانه‌ای مطالعه می‌کنند، پیشرفت زیادی داشته‌اند.»

توضیح: در جمله‌ی وارده‌ی وصفی کوتاه شده (عبارت وصفی) معمولاً یکی از دو گزینه‌ی زیر، می‌تواند صحیح باشد:

(۱) فعل ing + شکل ساده‌ی فعل) (۲) PP (قسمت سوم فعل)

با توجه به این که اسم قبل از جای خالی (the researchers) فاعل فعل عبارت وصفی (study) است، فعل ing دار صحیح است.

بیشتر بدانید: در واقع، جمله‌واره‌ی وصفی ساختار معلوم داشته که قبل از کوتاه شدن و تبدیل به عبارت وصفی به صورت زیر بوده است:

The researchers who/ that study the causes of greenhouse gases .....

جمله‌واره‌ی وصفی

→ The researchers studying the causes of greenhouse gases .....

عبارت وصفی

۷۸- پاسخ: گزینه‌ی ۴

«هوا زیباست، مگه نه؟ انتظار نداشتم چنین روز زیبایی باشد.»

توضیح: با توجه به ساختار زیر **such a** صحیح است:

(جمله + that) + اسم قابل شمارش مفرد + (صفت) + **such a/an**

۷۹- پاسخ: گزینه‌ی ۳

A: «چرا دوستت علی وقتی وارد اتاق شد سلام نکرد؟»

B: «ممکن است حالش خوب نبوده باشد.»

توضیح: ساختار "**may/ might not have + pp**" برای بیان احتمال انجام نشدن عملی در گذشته با وجود نداشتن شرایطی در گذشته

استفاده می‌شود.

۸۰- پاسخ: گزینه‌ی ۲

ما انسان‌ها مواد غذایی (مورد نیاز) خودمان را از چیزی که می‌خوریم کسب می‌کنیم؛ گیاهان برای خودشان (مواد غذایی مورد نیاز خودشان) را از

خاک می‌گیرند.

(۱) ماده، موضوع (۲) مواد غذایی (۳) منابع، منشأها (۴) حیات وحش

۸۱- پاسخ: گزینه‌ی ۲

آن روستا چشم‌اندازی از صلح و آرامش بی‌کران بود و با فشارهای زندگی شهری کاملاً متفاوت بود.

(۱) اذیت کردن، ناراحت کردن (۲) زدودن، اخراج کردن

(۳) کشیدن، کش دادن (۴) زنده ماندن، جان سالم به در بردن

توضیح: کاملاً متفاوت بودن با: **be far removed from:**

۸۲- پاسخ: گزینه‌ی ۱

نگران تأثیر مخربی هستیم که ممکن است فیلم‌های خشن روی بچه‌ها داشته باشند.

(۱) مخرب، ویرانگر (۲) تکراری، تکرارشونده (۳) بی‌ربط، نامربوط (۴) عصبی، بی‌قرار

۸۳- پاسخ: گزینه‌ی ۴

وقتی صاحب فروشگاه کالا را توصیف می‌کرد، به اندازه‌ای که باید توجه نکرد، بنابراین بعداً متوجه شد آن چیزی که خریده بود برایش کاربرد کمی

دارد.

(۱) مقدار، میزان (۲) درآمد (۳) افزایش، ازدیاد (۴) توجه، دقت

۸۴- پاسخ: گزینه‌ی ۱

اشتباه خیلی بدی که در کلاس کردم، اشتباه دور از انتظاری بود؛ در آن موقع واقعاً شرمسارم کرد.

(۱) شرمسار کردن، دستپاچه کردن (۲) اطلاع دادن به، مطلع کردن

(۳) رنج کشیدن، درد کشیدن (۴) جلوگیری کردن از، جلوی ... را گرفتن

۸۵- پاسخ: گزینه ی ۲

راننده فوراً به بیمارستان برده شد چون که در تصادف رانندگی به شدت مجروح شده بود.

(۱) عاقلانه، خردمندانه (۲) فوراً، بی درنگ (۳) به شدت، جداً (۴) کاملاً، کلاً

۸۶- پاسخ: گزینه ی ۳

علی رغم بهترین تلاش هایمان، ثابت شده است که تماس گرفتن با او غیرممکن است.

(۱) مشاهده، ملاحظه (۲) تجربه، آزمایش (۳) تلاش، کوشش (۴) ژست، حرکات سر و دست

۸۷- پاسخ: گزینه ی ۳

وقتی ویکتور بالاخره فارغ التحصیل شد، احساس می کرد به هر چیزی که در صدد انجام آن بود رسیده است.

(۱) ترکیب کردن، تلفیق کردن (۲) بیان کردن، اظهار کردن (۳) دست یافتن به، رسیدن به (۴) پیشنهاد کردن، توصیه کردن

■ ترجمه ی Cloze test:

معمولاً پسر بچه ها پر جنب و جوش هستند. آن ها فعالیت می کنند. بیشتر اوقات، دختر بچه ها با هم می نشینند و صحبت می کنند. وقتی بچه ها بزرگ می شوند، هیچ چیزی واقعاً تغییر نمی کند. مردها معمولاً با هم فعالیت می کنند یا در مورد فعالیت هایی مثل ورزش یا اتومبیل صحبت می کنند. آن ها صحبت می کنند تا اطلاعات بدهند یا بگیرند. اما برای زن ها، مردم و احساسات مهم تر هستند. اغلب زن ها صحبت می کنند تا علاقه یا احساسات را نشان دهند. اگر چه مرد و زن به یک زبان صحبت می کنند، گاهی اوقات (منظور) همدیگر را متوجه نمی شوند. صحبت های مردها و صحبت های زن ها تقریباً دو زبان متفاوت هستند. اما شاید اگر مردها و زن ها تفاوت های حرف زدن را متوجه شوند، همدیگر را بهتر خواهند شناخت.

۸۸- پاسخ: گزینه ی ۴

(۱) با دقت، با احتیاط (۲) سابقاً، پیش از این (۳) با نگرانی، با دلواپسی (۴) واقعاً، حقیقتاً

۸۹- پاسخ: گزینه ی ۴

(۱) مقایسه، سنجش (۲) مسیر، جهت (۳) انتظار، توقع (۴) اطلاعات

۹۰- پاسخ: گزینه ی ۴

توضیح: حروف ربط تضاد **though**، **although** و **even though** (به معنی اگر چه، هر چند) برای نشان دادن تضاد غیر منتظره بین دو جمله به کار می روند.

۹۱- پاسخ: گزینه ی ۲

(۱) پیش بینی کردن، پیشگویی کردن (۲) فهمیدن، متوجه شدن (۳) بهبود بخشیدن، ارتقاء دادن (۴) نادیده گرفتن، توجه نکردن به

۹۲- پاسخ: گزینه ی ۱

(۱) مختلف، متفاوت (۲) اجتماعی (۳) مصنوعی، ساختگی (۴) اضافی

■ ترجمه ی درک مطلب ۱:

هیچ کس نمی داند چه کسی مدادها را اختراع کرد یا این (اختراع) کی اتفاق افتاد. یک شخص سوئسی، در سال ۱۵۶۵ یک مداد را در کتابی توصیف کرد. او گفت (که) آن یک تکه چوب است که داخلش سرب وجود دارد. (سرب یک فلز خاکستری تیره ی نرم خیلی سنگین است.) مدادها خیلی پرطرفدار نبودند و مردم همچنان با قلم می نوشتند. آن ها از پر پرنده به عنوان قلم استفاده می کردند.

بعدها در سال ۱۷۹۵، شخصی شروع به ساختن مداد از گرافیت کرد و آن ها بسیار پرطرفدار شدند. گرافیت مثل زغال است (زغال سیاه است و ما آن را برای گرما و انرژی می سوزانیم). امروزه مردم به همین شکل مداد درست می کنند. آن ها گرافیت را خرد می کنند، آن را به شکل ترکیبی چوب در می آورند و آن را می بزند. سپس آن را داخل یک تکه چوب قرار می دهند. یک مداد می تواند ۵۰۰۰۰ کلمه ی انگلیسی بنویسد یا خطی به طول ۵۵ کیلومتر ایجاد کند.

مردم با قلم های پری می نوشتند و بعدها از قلم های دارای نوک فلزی استفاده کردند. آن ها مجبور بودند بعد از هر چند حرف، نوک (قلم) را در جوهر فرو ببرند. بعداً، شخصی خودنویسی را ابداع کرد که می توانست جوهر را داخلش نگه دارد. خودنویس می تواند چند صفحه را بنویسد. پیش از این که مجبور باشید آن را دوباره پر کنید.

دو برادر مجارستانی، لادیش لائو و گئورگ بیرو، خودکار را اختراع کردند. آن ها در سال ۱۹۴۳ در جریان جنگ جهانی دوم، مجارستان را ترک کردند و شروع به ساختن خودکار در انگلیس کردند. خلبانان انگلیسی این خودکارها را دوست داشتند. آن ها نمی توانستند در هواپیما با خودنویس بنویسند، چون جوهر به بیرون نشت می کرد. بعداً یک شرکت فرانسوی به اسم بیک، شرکت بیرو را خرید.

بعضی از مردم، اسم خودکار را «بیک» گذاشته اند. استرالیایی ها آن را «بیرو» می نامند. اسم آن ها را هر چیزی که بگذاریم، هر روز از آن ها استفاده می کنیم.

۹۳- پاسخ: گزینه ی ۳

بهترین عنوان برای متن چیست؟

(۲) تغییری بزرگ در شیوه ی نگارش

(۱) مزیت های خودکار

(۴) مهم ترین اختراع بشر

(۳) تاریخچه ای کوتاه از مداد و خودکار

۹۴- پاسخ: گزینه ی ۴

طبق متن، کدام یک از جملات زیر در مورد گرافیت درست است؟

(۲) ماده ای است که از آن زغال تولید می شود.

(۱) آن برای تولید انرژی برای گرم کردن مردم استفاده می شود.

(۴) آن در تولید مداد استفاده می شود.

(۳) به طور طبیعی به شکل ترکیبی چوب است.

۹۵- پاسخ: گزینه ی ۱

چرا نویسنده در متن از «خلبانان» نام می برد؟

(۲) تا مخترعان واقعی خودکار را معرفی کند.

(۱) تا مزیت نوع خاصی از خودکار را نشان دهد.

(۴) تا در مورد نقش نگارش در تکامل هواپیما بحث کند.

(۳) تا به خواننده بگوید که نیاز مادر اختراع است.

۹۶- پاسخ: گزینه ی ۲

عبارت «جوهر» در پاراگراف ۴ همان جوهری است (که) .....

(۱) داخل خودکارهایی بود که در واقع توسط دو برادر مجارستانی تولید شد.

(۲) داخل خودنویس هایی بود که خلبانان در حال پرواز هواپیماهاشان برای نوشتن استفاده می کردند.

(۳) خلبانان انگلیسی بعد از گرفتن خودکار شروع به استفاده از آن ها کردند.

(۴) توسط یک شرکت فرانسوی که به اسم بیک شناخته می شود، تولید و عرضه شد.

■ درک مطلب: ۲

۹۷- پاسخ: گزینه ی ۱

طبق پاراگراف ۱، تغییرات شیمیایی ..... رخ می دهد.

(۲) هر وقت که پختن غذا آسان است

(۱) وقتی غذا در معرض حرارت قرار می گیرد

(۴) به این دلیل که ممکن است مردم بدون آن ها از خوردن امتناع کنند

(۳) هر وقت که غذایی آماده می کنیم، خام یا پخته

۹۸- پاسخ: گزینه ی ۳

تمام موارد زیر به عنوان دلایل پختن غذا نام برده شده اند به جز این که آشپزی .....

(۲) مردم را قادر می کند که غذا را برای مدت بیشتری نگه دارند

(۱) روشی است که بعضی از مردم از طریق آن پول درمی آورند

(۴) کمک می کند طعم غذا بهتر شود

(۳) باکتری های مضر را به باکتری های مفید تبدیل می کند

۹۹- پاسخ: گزینه ی ۴

متن به آشپزی به عنوان نوعی هنر اشاره می کند .....

(۱) چون که انسان ها حیوانات آشپز هستند

(۲) چون که هر انسانی می تواند به نوعی آشپزی کند

(۳) هنگامی که مردم، مشغول آماده کردن غذا برای خوشان می شوند و همچنین هنگامی که برای تفریح آشپزی می کنند

(۴) هنگامی که مردم اقداماتی را انجام می دهند تا غذا برای سایرین ظاهر خوشایندی داشته باشد تا آن ها را ترغیب به خوردن آن کنند

۱۰۰- پاسخ: گزینه ی ۱

متن در پاراگراف آخر، به «اقلیم، ادیان و سنت ها ...» به عنوان ..... اشاره می کند.

(۱) عواملی که بر انتخاب (مردم) کشورهای مختلف در مورد روش های سنتی آشپزی شان تأثیر می گذارد

(۲) نمونه هایی از غذاهای سنتی مردم کشورهای مختلف

(۳) دلایلی که انتخاب غذای افراد در طول زمان تغییر می کند

(۴) روش های مختلف افراد برای یاد گرفتن چگونگی آشپزی کردن

ریاضیات

۱۰۱- پاسخ: گزینه‌ی ۳

روش اول: هر یک از مجموعه‌ها را مشخص کرده و سپس حاصل مجموعه‌ی نهایی را می‌یابیم:

$$A = \{2, 3, 6, 7, 8\}, B = \{2, 4, 5, 6\}$$

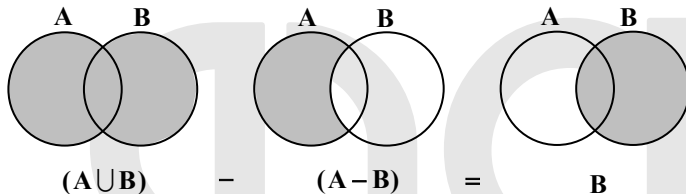
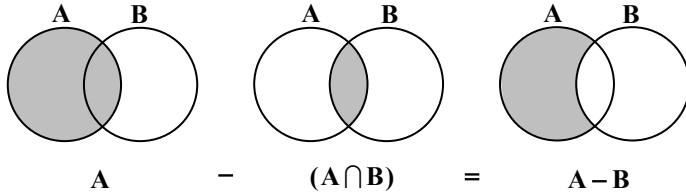
$$A \cup B = \{2, 3, 4, 5, 6, 7, 8\} \Rightarrow A - (A \cap B) = \{2, 3, 6, 7, 8\} - \{2, 6\} = \{3, 7, 8\}$$

$$A \cap B = \{2, 6\}$$

بنابراین داریم:

$$(A \cup B) - [A - (A \cap B)] = \{2, 3, 4, 5, 6, 7, 8\} - \{3, 7, 8\} = \{2, 4, 5, 6\} \Rightarrow \text{عضو دارد } 4$$

روش دوم: به کمک نمودار ون می‌توان گفت:

$$A - (A \cap B) = A - B \Rightarrow (A \cup B) - (A - (A \cap B)) = (A \cup B) - (A - B) = B$$

و مجموعه‌ی B، دارای ۴ عضو است.

۱۰۲- پاسخ: گزینه‌ی ۱

$$\left. \begin{aligned} \left(\frac{\sqrt{2}}{2}\right)^6 &= \frac{(\sqrt{2})^6}{2^6} = \frac{(\sqrt{2^2})^3}{2^6} = \frac{2^3}{2^6} = \frac{1}{2^3} \\ 2 \frac{1}{4} = \frac{9}{4} &= \frac{3^2}{2^2} \\ (0.75)^{-3} &= \left(\frac{3}{4}\right)^{-3} = \left(\frac{4}{3}\right)^3 = \frac{(2^2)^3}{3^3} = \frac{2^6}{3^3} \end{aligned} \right\} \Rightarrow \frac{1}{2^3} \times \frac{3^2}{2^2} \times \frac{2^6}{3^3} = \frac{3^2 \times 2^6}{2^5 \times 3^3} = \frac{2^{6-5}}{3^{3-2}} = \frac{2}{3}$$

۱۰۳- پاسخ: گزینه‌ی ۳

$$\underbrace{x^4 - 3x^3}_{\text{فاکتور از } x^3} + \underbrace{8x - 24}_{\text{فاکتور از } 8} = x^3(x-3) + 8(x-3) \xrightarrow{\text{اتحاد جاق و لاغر}} (x-3)(x^3+8) = (x-3)(x+2)(x^2-2x+4)$$

پس با توجه به گزینه‌ها تنها، عامل $(x+2)$ وجود دارد.

۱۰۴- پاسخ: گزینه‌ی ۴

$$\left(\frac{2x+1}{x} - \frac{3}{x+1}\right) \div \left(2 + \frac{1}{x+1}\right) \xrightarrow{\text{مخرج مشترک گیری}} \frac{(x(2x+1)-3)}{x} \div \frac{(2(x+1)+1)}{x+1}$$

$$= \frac{2x^2+x-3}{x} \div \frac{2x+3}{x+1} \xrightarrow{\text{تجزیه به روش A}} = \frac{2x^2+x-3}{x} \times \frac{x+1}{2x+3}$$

$$\Rightarrow A = 2x^2 + x - 3 \xrightarrow{\times 2} 2A = 4x^2 + (2x) - 6 \Rightarrow 2A = (2x+3)(2x-2) \Rightarrow 2A = (2x+3)2(x-1) \Rightarrow A = (2x+3)(x-1)$$

$$= \frac{(x-1)(2x+3)}{x} \times \frac{x+1}{2x+3} = \frac{(x-1)(x+1)}{x} = \frac{x^2-1}{x} \xrightarrow{\text{تفکیک کسرها}} x - \frac{1}{x}$$

۱۰۵- پاسخ: گزینه ی ۲

$$\left. \begin{aligned} \sqrt[3]{24} &= \sqrt[3]{8 \times 3} = \sqrt[3]{2^3 \times 3} = 2\sqrt[3]{3} \\ \sqrt[3]{9} &= \sqrt[3]{3^2} \end{aligned} \right\} \Rightarrow \sqrt[3]{24} \times \sqrt[3]{9} = 2\sqrt[3]{3} \times \sqrt[3]{3^2} = 2 \times 3 = 6$$

و با استفاده از اتحاد مزدوج گویا می کنیم:

$$\frac{2-\sqrt{5}}{2+\sqrt{5}} \times \frac{2-\sqrt{5}}{2-\sqrt{5}} = \frac{(2-\sqrt{5})^2}{2^2-5} = \frac{4+5-4\sqrt{5}}{-1} = 4\sqrt{5}-9$$

$$\sqrt{80} = \sqrt{16 \times 5} = \sqrt{4^2 \times 5} = 4\sqrt{5}$$

$$\text{عبارت حاصل نهایی} = 6 + 4\sqrt{5} - 9 - 4\sqrt{5} = 6 - 9 = -3$$

۱۰۶- پاسخ: گزینه ی ۱

قطر تنه ی درختان، هر عدد حقیقی مثبتی می تواند باشد، پس از نوع کمی پیوسته است.

۱۰۷- پاسخ: گزینه ی ۴

$$\left. \begin{aligned} k &= 15 \text{ تعداد دسته ها} \\ C &= 77 - 74 = 3 \text{ طول دسته} \end{aligned} \right\} \Rightarrow \text{دامنه ی تغییرات} = R = k \cdot C = 3 \times 15 = 45$$

از طرفی داریم:

$$C(15-4) + 11 \times 3 = 77 + 11 \times 3 = 110$$

باید دانست که با تغییر طول دسته یا تعداد دسته ها، دامنه ی تغییرات تغییر نمی کند.

حال با تغییر تعداد طبقات داریم:

$$C' = \frac{R}{k'} = \frac{45}{9} = 5$$

$$C' - C = 5 - 3 = 2 \text{ یا } 110 - 45 = 65$$

۱۰۸- پاسخ: گزینه ی ۲

ابتدا مجموع داده های هر سطر و سپس مجموع همه ی داده ها را می یابیم:

$$\text{مجموع داده های سطر اول} = 75 + 75 + 76 + 77 + 77 = 380 = (5 \times 70) + (5 + 5 + 6 + 7 + 7) = 350 + 30 = 380$$

$$\text{مجموع داده های سطر دوم} = 80 + 81 + 81 + 82 + 84 + 87 = (6 \times 80) + (1 + 1 + 2 + 4 + 7) = 480 + 15 = 495$$

$$\text{مجموع داده های سطر سوم} = 91 + 92 + 93 + 93 + 93 + 94 + 99 = (7 \times 90) + (1 + 2 + 3 + 3 + 3 + 4 + 9) = 630 + 25 = 655$$

$$\text{مجموع تمام داده ها} = 380 + 495 + 655 = 1530 \Rightarrow \bar{x} = \frac{1530}{18} = 85$$

روش دوم:

با توجه به داده های جدول، برای آن که محاسبات آسان تر انجام شود می توانیم از همه ی داده ها ۷۰ واحد کم کنیم، در این صورت داده ها به شکل

زیر است:

$$y_i = x_i - 70 : 5, 5, 5, 6, 7, 7, 10, 11, 11, 12, 14, 17, 21, 22, 23, 23, 23, 24, 29$$

$$\Rightarrow \text{میانگین} = \frac{2 \times 5 + 6 + 2 \times 7 + 10 + 2 \times 11 + 12 + 14 + 17 + 21 + 22 + 23 \times 3 + 24 + 29}{18}$$

$$= \frac{10 + 6 + 14 + 10 + 22 + 12 + 14 + 17 + 21 + 22 + 69 + 24 + 29}{18} = \frac{270}{18} = 15 \Rightarrow \bar{x} = y + 70 = 85$$

۱۰۹- پاسخ: گزینه ی ۱

$$f(x) = \frac{-2x^2 + 5x}{x-2} \Rightarrow f(1-\sqrt{2}) = \frac{-2(1-\sqrt{2})^2 + 5(1-\sqrt{2})}{(1-\sqrt{2})-2} = \frac{-2(1+2-2\sqrt{2}) + 5 - 5\sqrt{2}}{-1-\sqrt{2}} = \frac{-2(3-2\sqrt{2}) + 5 - 5\sqrt{2}}{-1-\sqrt{2}}$$

$$\Rightarrow f(1-\sqrt{2}) = \frac{-6 + 4\sqrt{2} + 5 - 5\sqrt{2}}{-1-\sqrt{2}} = \frac{-1-\sqrt{2}}{-1-\sqrt{2}} = 1$$

۱۱۰- پاسخ: گزینه ی ۲

$$y - y_0 = m(x - x_0) \xrightarrow{(x_0, y_0) = (-2, 4)} \Rightarrow y - 4 = 2(x + 2) \Rightarrow y = 2x + 8$$

حال کافی است با مسای قرار دادن ضابطه های خط و منحنی $y = x^2$ ، نقاط مشترک A و B را بیابیم.

$$2x + 8 = x^2 \Rightarrow x^2 - 2x - 8 = 0 \Rightarrow (x-4)(x+2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 4 \\ x = -2 \end{cases}$$

$$\xrightarrow{y=x^2} \begin{cases} A(4, 16) \\ B(-2, 4) \end{cases} \Rightarrow \text{AB وسط } M = \frac{A+B}{2} = \left(\frac{4-2}{2}, \frac{16+4}{2} \right) = (1, 10)$$

۱۱۱- پاسخ: گزینه‌ی ۳

در این معادله باید روابط زیر برقرار باشد:

$$\begin{cases} 2x+1 \geq 0 \Rightarrow x \geq -\frac{1}{2} \\ x-2 \geq 0 \Rightarrow x \geq 2 \end{cases} \xrightarrow{\text{اشتراک}} x \geq 2$$

$$\sqrt{2x+1} = x-2 \xrightarrow{\text{توان ۲}} 2x+1 = (x-2)^2 \Rightarrow 2x+1 = x^2 + 4 - 4x$$

$$\Rightarrow x^2 - 6x + 3 = 0 \quad \Delta = (-6)^2 - 4 \times 3 \times 1 = 24 \quad x = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{6 \pm \sqrt{24}}{2} \Rightarrow x = 3 \pm \sqrt{6}$$

از بین این دو جواب تنها جوابی قابل قبول است که در شرط $x \geq 2$ صدق کند. یعنی فقط $x = 3 + \sqrt{6}$ قابل قبول می‌باشد.

۱۱۲- پاسخ: گزینه‌ی ۱

روش اول:

$$f(x) = \frac{1}{4}x^2 \xrightarrow{\text{۲ واحد به راست}} g(x) = \frac{1}{4}(x-2)^2 \xrightarrow{\text{۳ واحد به پایین}} h(x) = \frac{1}{4}(x-2)^2 - 3$$

معادله‌ی جدید ضابطه‌ی تابع h است که برابر است با:

$$h(x) = \frac{1}{4}(x^2 - 4x + 4) - 3 = \frac{1}{4}x^2 - 2x + 2 - 3 = \frac{1}{4}x^2 - 2x - 1$$

روش دوم:

$$f(x) = \frac{1}{4}x^2 \Rightarrow \begin{cases} a = \frac{1}{4} \\ b = 0 \\ c = 0 \end{cases} \Rightarrow S \left| \begin{array}{l} x = \frac{-b}{2a} = 0 \\ y = 0 \end{array} \right. \Rightarrow S \left| \begin{array}{l} \cdot \\ \cdot \end{array} \right. \xrightarrow{\begin{array}{l} +2 \\ -3 \end{array}} S' \left| \begin{array}{l} 2 \\ -3 \end{array} \right.$$

$$y = a(x-x_0)^2 + y_0 \Rightarrow y = \frac{1}{4}(x-2)^2 - 3 \Rightarrow y = \frac{1}{4}(x^2 - 4x + 4) - 3 = \frac{1}{4}x^2 - 2x + 2 - 3 \Rightarrow y = \frac{1}{4}x^2 - 2x - 1$$

۱۱۳- پاسخ: گزینه‌ی ۴

برای آن که به بچه‌ها تعداد مساوی اسباب‌بازی برسد باید به هر بچه ۲ عدد اسباب‌بازی بدهیم. برای بچه‌ی اول کفایت ۲ اسباب‌بازی از اسباب‌بازی انتخاب کنیم $C(6, 2)$ و بدهیم.برای بچه‌ی دوم ۲ اسباب‌بازی از ۴ اسباب‌بازی باقی‌مانده انتخاب می‌کنیم $C(4, 2)$ و در نهایت ۲ اسباب‌بازی باقی‌مانده را برای بچه‌ی سوم انتخاب می‌کنیم $C(2, 2)$.

$$C(6, 2) = \frac{6!}{2! \times 4!} = \frac{6 \times 5 \times 4!}{2 \times 4!} = 15$$

$$C(4, 2) = \frac{4!}{2! \times 2!} = \frac{4 \times 3 \times 2!}{2 \times 2!} = 6$$

$$C(2, 2) = \frac{2!}{2! \times 0!} = 1$$

بنابراین اصل ضرب داریم:

$$C(6, 2) \times C(4, 2) \times C(2, 2) = 15 \times 6 \times 1 = 90$$

۱۱۴- پاسخ: گزینه‌ی ۴

به کمک روابط $S_n = \frac{n}{2}(2a_1 + (n-1)d)$ و $a_n = a_1 + (n-1)d$ می‌توان نوشت:

$$\begin{cases} a_1 + a_7 + \dots + a_{15} = 60 \\ a_7 + a_{15} = 2(a_1 + a_7 + a_7) \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \frac{15}{2}(2a_1 + 14d) = 60 \\ a_1 + 7d + a_1 + 14d = 2 \left(\frac{3}{2}(2a_1 + 7d) \right) \Rightarrow 2a_1 + 7d = 3(2a_1 + 7d) \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} 5a_1 + 10d = 60 \\ 2a_1 + 7d - 9a_1 - 9d = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 5a_1 + 10d = 60 \\ -7a_1 - 2d = 0 \end{cases} \xrightarrow{\times(5)} \begin{cases} 5a_1 + 10d = 60 \\ -35a_1 - 10d = 0 \end{cases}$$

$$-30a_1 = 60 \Rightarrow a_1 = \frac{60}{-30} = -2$$

$$-7a_1 - 2d = 0 \xrightarrow{a_1 = -2} -7(-2) - 2d = 0 \Rightarrow 14 = 2d \Rightarrow d = \frac{14}{2} = 7$$

۱۱۵- پاسخ: گزینه ی ۳

$$a_n = \frac{n(n+1)}{2} = a_{14} = \frac{14 \times 15}{2} = 7 \times 15 = 105$$

جمله ی عمومی دنباله ی مثلثی

۱۱۶- پاسخ: گزینه ی ۲

با توجه به روابط لگاریتمی زیر می توان نوشت:

$$\log(ab) = \log a + \log b, \log a^n = n \log a, \log a - \log b = \log \frac{a}{b}$$

$$\log x - \log(x-2) = 2 \log \sqrt{3} + \frac{1}{3} \log 8 \Rightarrow \log \frac{x}{x-2} = \log(\sqrt{3})^2 + \log(2^3)^{\frac{1}{3}}$$

$$\Rightarrow \log \frac{x}{x-2} = \log 3 + \log 2^1 \Rightarrow \log \frac{x}{x-2} = \log(3 \times 2)$$

$$\Rightarrow \frac{x}{x-2} = 6 \Rightarrow x = 6x - 12 \Rightarrow 6x - x = 12 \Rightarrow 5x = 12 \Rightarrow x = \frac{12}{5} \Rightarrow x = 2 \frac{2}{5}$$

۱۱۷- پاسخ: گزینه ی ۴

چون سود سالیانه، پایان هر ماه به سرمایه اضافه می گردد و می خواهیم بدانیم سرمایه ی ثانویه پس از ۵ سال، چند برابر سرمایه ی اولیه است ($A_5 = xA_0$) می توان نوشت:

$$A_t = A_0 \left(1 + \frac{r}{12}\right)^{12t} \xrightarrow[r=0.24]{A_5 = xA_0, t=5} xA_0 = A_0 \left(1 + \frac{0.24}{12}\right)^{12 \times 5} \xrightarrow[\text{طرفین تساوی}]{\text{حذف } A_0} x = (1.02)^{60}$$

$$\xrightarrow[\text{از طرفین لگاریتم می گیریم}]{\log} \log x = \log(1.02)^{60} \Rightarrow \log x = 60(\log 1.02) \quad (**)$$

از طرفی داریم:

$$\log(1.02) = \log\left(\frac{102}{100}\right) = \log 102 - \log 100, 2 = 2 / 0.086 - 2 = 0 / 0.086 \quad (***)$$

بنابراین داریم:

$$(**) \Rightarrow \log x = 6 \times 0 / 0.086 = 0 / 516$$

$$\log 328 = 2 / 516 \Rightarrow \log 3 / 28 = 2 / 516 - 2 = 0 / 516$$

$$\left. \begin{array}{l} \log x = 0 / 516 \\ \log 3 / 28 = 0 / 516 \end{array} \right\} \Rightarrow x = 3 / 28$$

۱۱۸- پاسخ: گزینه ی ۲

فرض کنیم تعداد قطعه ی تحویلی اضافی، x واحد باشد، پس داریم:

$$\text{دستمزد ماهیانه} = (80 + x)(450 - 5x) = -5x^2 + 50x + 36000$$

برای به دست آوردن ماکزیم دستمزد، دو روش می توان پیش گرفت:

روش اول: طول نقطه ی ماکزیم تابع درجه ی دوم مربوط به دستمزد را بیابیم و سپس ماکزیم تابع را پیدا کنیم:

$$x = \frac{-b}{2a} = \frac{-50}{2 \times (-5)} = 5 \Rightarrow \text{ماکزیم دستمزد} = -5 \times (5)^2 + 50 \times (5) + 36000 = 36125$$

روش دوم: به طور مستقیم مقدار ماکزیم تابع درجه ی دوم را از رابطه ی $y_{\max} = \frac{-\Delta}{4a}$ بیابیم:

$$\text{ماکزیم دستمزد} = \frac{-(50^2 - 4 \times (-5) \times 36000)}{4 \times (-5)} = \frac{2500 + 720000}{20} = 36125$$

۱۱۹- پاسخ: گزینه ی ۱

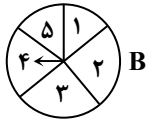
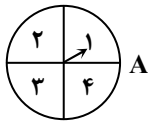
بنا به احتمال نظری و تخیم احتمال داریم:

تاس ۳ یا ۶ ← سکه رو

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{احتمال نظری} = \frac{1}{2} \times \frac{2}{6} = \frac{1}{6} \\ \text{تخمین احتمال} = \frac{8}{50} = \frac{4}{25} \end{array} \right. \Rightarrow \text{اختلاف احتمال نظری و تخمین احتمال} = \frac{1}{6} - \frac{4}{25} = \frac{25 - 24}{150} = \frac{1}{150}$$

۱۲۰- پاسخ: گزینه ی ۳

از پیشامد مکمل استفاده می کنیم:

پیشامد آن که لااقل یکی از عقربه ها روی عدد فرد بایستد $A =$ هر دو عقربه روی ناحیه ی زوج بایستد = پیشامد آنکه هیچ کدام از عقربه ها روی عدد فرد نایستد $A' =$

$$\left. \begin{aligned} \text{احتمال قرار گرفتن عقربه ی A روی عدد زوج} &= \frac{2}{4} \\ \text{احتمال قرار گرفتن عقربه ی B روی عدد زوج} &= \frac{2}{5} \end{aligned} \right\} \Rightarrow P(A') = \frac{2}{4} \times \frac{2}{5} = \frac{4}{20} = \frac{1}{5}$$

$$P(A) = 1 - P(A') \Rightarrow P(A) = 1 - \frac{1}{5} = \frac{4}{5} = 0.8$$

اقتصاد

۱۲۱- پاسخ: گزینه ی ۲

الف) به یقین، ملاک بهترین روش استفاده از منابع و امکانات این است که با استفاده از منابع بتوان بیشترین میزان تولید را به دست آورد و سطح بالاتری از رفاه را برای انسان فراهم کرد.

ب) تفکر اسلامی، رشد و تعالی فکری و روحی انسان را ارزش می داند؛ بدین سبب جامعه ی اسلامی باید با صرف امکانات کافی در جهت رشد و تعالی انسان، اسباب پیشرفت او را فراهم سازد. برای تحقق این امر، لازم است سرمایه گذاری های عظیمی برای تأسیس نهادهای فرهنگی صورت پذیرد.

ج) اگر جامعه ای به دنبال حفظ استقلال سیاسی و فرهنگی خود است، باید به رشد و پیشرفت اقتصادی به مثابه یکی از مهم ترین ابزارها در این مسیر توجه کند.

د) نیازهای انسان از طریق مصرف محصولات مختلفی که تولیدکنندگان آن ها را تولید و عرضه می کنند و دریافت خدمات، برطرف می شود. (ه) در هر یک از علوم بشری، دانشمندان با استفاده از ابزارهای خاص و انجام دادن آزمایش های مرتبط و مناسب، درباره ی موضوعات و مسائل خاصی مطالعه می کنند و هر یک از علوم، فضایی خاص و متفاوت با سایر علوم دارد.

د) آن چه که انسان در مقابل پول خریداری می کند و به وسیله ی آن نیازهایش را برطرف می سازد، فقط در اشیای فیزیکی خلاصه نمی شود.

۱۲۲- پاسخ: گزینه ی ۱

$$15 + x = 255 \Rightarrow \text{تولید ناخالص ملی} = \text{تولید مردم کشور که در داخل کشورند (x)} + \text{تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند.}$$

$$\Rightarrow x = 240 \rightarrow \text{تولید مردم کشور که در داخل کشورند}$$

$$y + 240 = 250 \Rightarrow y = 250 - 240 \Rightarrow \text{تولید ناخالص داخلی} = \text{تولید مردم کشور که در داخل کشورند} + \text{تولید خارجیان مقیم کشور (y)}$$

$$\Rightarrow y = 10 \rightarrow \text{تولید خارجیان مقیم کشور}$$

۱۲۳- پاسخ: گزینه ی ۳

الف) عامل سرمایه، کالاهای سرمایه ای اند که در طول زمان بادوام بوده و خدمات حاصل از آن ها در جریان تولید مورد استفاده قرار می گیرد. انسان برای بهره برداری از منابع طبیعی به ابزار و تجهیزات نیازمند است. این ابزار و تجهیزات در واقع حاصل کار گذشته ی انسان است.

ب) فعالیت دو گروه تولیدکنندگانی که محصولاتشان به صورت مستقیم و غیرمستقیم به مصرف می رسند، به نوعی مکمل هم است.

ج) تولیدکنندگان برای تولید محصولات خود، اعم از کالاها یا خدمات مختلف، به ناچار باید مقداری پول هزینه کنند، آن ها باید محلی را به عنوان کارگاه، مغازه یا دفتر کار خریداری و اجاره کنند، ماشین آلات و لوازم مورد نیاز دیگر و نیز مقداری مواد اولیه بخرند و تعدادی کارگر و کارمند را نیز به استخدام خود در آورند. مبالغی را که تولیدکنندگان برای تولید صرف می کنند، هزینه های تولید می نامند.

د) تولیدکنندگان از سرمایه برای فعالیت تولیدی خود استفاده می کنند و قیمت سرمایه (سود) را نیز به صاحبان آن می پردازند؛ زیرا صاحب سرمایه در مقابل در اختیار قرار دادن سرمایه ی خود، توقع دارد در عایدی مؤسسه ی تولیدی شریک شود.

۱۲۴- پاسخ: گزینه ی ۱

الف) میزان تولید کالا و خدمات در هر جامعه، نشان دهنده ی قدرت اقتصادی آن جامعه و نیز سطح زندگی مردم آن است.

ب) درآمد ملی، دربرگیرنده ی مجموع درآمدهایی است که در طول سال نصیب اعضای جامعه می شود. این درآمدها عبارتند از: درآمد حقوق بگیران (دستمزدها)، درآمد صاحبان سرمایه (قیمت خدمات سرمایه)، درآمد صاحبان املاک و مستغلات (اجاره)، درآمد صاحبان مشاغل آزاد و سودی که نصیب شرکت ها و مؤسسه ها می شود.

ج) کالاهایی را که تولیدکنندگان، تولید و به بازار عرضه می کنند. یا توسط مصرف کنندگان خریداری شده و به مصرف می رسد (کالاهای نهایی) یا سایر تولیدکنندگان آن ها را خریداری می کنند و برای تولید کالاهای دیگر مورد استفاده قرار می دهند (کالاهای واسطه ای).

د) تولید ناخالص ملی، عبارت است از ارزش پولی کلیه کالاهای و خدمات نهایی که اعضای یک ملت در طول یک سال تولید کرده اند.

ه) از کل تولید جامعه در طول یک سال باید قسمتی را به هزینه های جایگزینی سرمایه های فرسوده شده اختصاص دهیم که در اصطلاح اقتصادی به آن، هزینه ی استهلاک می گویند.

و) برای محاسبه ی ارزش کل تولید کالاها و خدمات نهایی، می توان ارزش افزوده ها در هر مرحله از تولید را با هم جمع کرد که این روش، روش «تولید» نام دارد.

۱۲۵- پاسخ: گزینه ۴

الف) نحوه‌ی تصمیم‌گیری و اقدام تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان و نیز واکنش آن‌ها نسبت به تغییرات وضعیت اقتصادی، با عنوان رفتار اقتصادی شناخته می‌شود.

ب) انگیزه‌ی مصرف‌کنندگان از خرید کالاها، رفع نیاز است.

ج) تجربه نشان می‌دهد که با کاهش قیمت کالا، مقدار خرید آن افزایش می‌یابد.

د) قیمت یک کالا با مقدار خرید آن به وسیله‌ی مصرف‌کنندگان، رابطه‌ی معکوس و با میزان تولید و عرضه‌ی آن از سوی تولیدکنندگان، رابطه‌ی مستقیم دارد.

ه) اگر در بازار، قیمت کالایی در حال افزایش باشد، می‌گوییم به دلیل کمبود، یعنی فزونی تقاضا بر عرضه، قیمت به سمت قیمت تعادلی پیش می‌رود.

۱۲۶- پاسخ: گزینه ۳

اهداف اقتصادی دولت عبارتند از: ۱- اشتغال کامل ۲- ثبات قیمت‌ها ۳- رشد و توسعه‌ی اقتصادی ۴- بهبود وضع توزیع درآمد. دستیابی به توسعه‌ی اقتصادی و طی مراحل پیشرفت برای کشورهای در حال توسعه، به‌گونه‌ای که به کاهش فاصله‌ی آن با ممالک پیشرفته منتهی شود، هدف مهمی است. سیاست‌های اقتصادی دولت می‌تواند حرکت جامعه را به سمت توسعه، کند سازد یا برعکس به سرعت آن بیفزاید. بررسی تجربه‌ی توسعه در کشورهای پیشرفته نشان می‌دهد که دولت‌ها در حرکت این‌گونه جوامع به سمت توسعه یافتگی تأثیر به‌سزایی داشته‌اند.

۱۲۷- پاسخ: گزینه ۴

میلیارد ریال $70 = 840 \div 12$: میزان هزینه‌ی استهلاک سالانه

$$840 \times \frac{12}{100} = 100.8$$

میلیون ریال $940 / 800 = 940 / 8$: میلیارد ریال $940 / 8 + 100.8 = 100.8 + 840$: قیمت جدید کالا

میلیون ریال $78,400 = 940,800 \times 12\%$: هزینه‌ی استهلاک با قیمت جدید

$$78,400 \times 3 = 235,200$$

۱۲۸- پاسخ: گزینه ۲

نرخ بی‌سوادی بزرگسالان در ۲۲ کشور توسعه یافته به‌طور متوسط کمتر از ۱ درصد است.

۱۲۹- پاسخ: گزینه ۱

در هر جامعه با توجه به شرایط اقتصادی، عادت‌های مصرفی و سلیقه‌ی مردم می‌توان حداقل درآمد را برای تأمین نیازهای اولیه و سطح زندگی متعارف محاسبه کرد و آن را معیار تعیین خط فقر در آن جامعه قرار داد.

۱۳۰- پاسخ: گزینه ۴

وظایف بانک مرکزی عبارتند از: ۱- انتشار اسکناس و تنظیم حجم پول در گردش ۲- نگهداری فلزات گران‌بها و ارزهای متعلق به دولت ۳- نگهداری ذخایر قانونی و موجودی نقدی بانک‌های تجاری ۴- ایجاد امکانات اعتباری برای بانک‌های تجاری ۵- انجام دادن عملیات تصفیه‌ی حساب بین بانک‌ها ۶- صندوق‌داری، نمایندگی مالی و انجام دادن عملیات بانکی دولت ۷- اجرای سیاست پولی و کنترلی حجم اعتبارات

۱۳۱- پاسخ: گزینه ۴

$$3280 = 280 + \left(\frac{2}{3} \times 1800\right) + 1800$$

$$380 = 1000 - 280 - 340 = 380 \text{ (سپرده‌های مدت‌دار) - (سپرده‌های دیداری (جاری)) - (مجموع دیداری و غیر دیداری) : میزان سپرده‌ی پس‌انداز}$$

$$4000 = 1000 + \left(\frac{2}{3} \times 1800\right) + 1800$$

۱۳۲- پاسخ: گزینه ۲

الف) مشکلات مبادلات پایا پای عبارت بودند از: ۱- عدم تمایل هم‌زمان دو طرف به مبادله ۲- نبودن یک معیار سنجش ارزش ۳- نبود وسیله‌ی پس‌انداز فردی. ب) آمریکا بعد از جنگ جهانی دوم، برای بازسازی اقتصادهای آسیب‌دیده‌ی کشورهای هم‌پیمان خود در اروپا مبالغ هنگفتی صرف کرد. این برنامه‌ی بازسازی به طرح یا برنامه‌ی مارشال معروف است. ج) بانک مرکزی در حالت تورم، نرخ تنزیل مجدد را افزایش و در حالت رکود، کاهش می‌دهد. د) یکی از راه‌های دست‌یابی به فن‌آوری جدید برای کشورهای در حال توسعه، انتقال فن‌آوری و کسب فن‌آوری‌های نوین است که از راه‌هایی چون برقراری روابط و همکاری اقتصادی با کشورهای صاحب فن‌آوری انجام می‌گیرد. سازمان همکاری اقتصادی اکو در این زمینه فرصت مناسبی را فراهم کرده است. دلیل این امر آن است که بسیاری از کشورهای عضو اکو در زمینه‌ی خاصی از فن‌آوری بالایی برخوردارند؛ از جمله ترکیه، پاکستان و ایران در زمینه‌ی صنایع سبک و نیمه‌سبک صنعتی.

۱۳۳- پاسخ: گزینه‌ی ۳

منافع حاصل از تجارت بین‌الملل، به کشورها کمک می‌کند که از تولیدات کشورهای دیگر بهره ببرند و کالاهای موردنیاز مردم خود را با قیمت ارزان‌تر و کیفیت بهتر از خارج تهیه کنند. هم‌چنین تولیدکنندگان را تشویق می‌کند که با افزایش تولید و صدور کالاهای خود به خارج از کشور، سود مناسبی دریافت کنند. در مجموع، تجارت بین‌الملل وضعیت اقتصادی کشورها را بهبود می‌بخشد. علاوه بر این موارد، افزایش و گسترش تجارت بین‌الملل، موجب می‌شود کشورها تلاش کنند تا در صنایع و کالاهایی که مزیت نسبی دارند، متمرکز شوند.

۱۳۴- پاسخ: گزینه‌ی ۲

تهیه‌ی دستورالعمل اجرایی و مقررات ناظر بر انتشار اوراق مشارکت در ایران بر عهده‌ی بانک مرکزی است.

۱۳۵- پاسخ: گزینه‌ی ۲

سازمان بین‌المللی توسعه در ۲۶ ژانویه‌ی سال ۱۹۶۰ میلادی به عنوان شعبه‌ی دیگری از بانک جهانی و به منظور رسیدگی به وضعیت بدی کشورهای در حال توسعه تأسیس شد.

ادبیات اقتصامی

۱۳۶- پاسخ: گزینه‌ی ۳

شاعران عصر عنصری به جای آن که تجربیات و اندیشه‌های خود را در شعر بیاورند، پسند و سلیقه‌ی ممدوحان خود را در نظر می‌گرفتند.

۱۳۷- پاسخ: گزینه‌ی ۱

گرشاسپ‌نامه‌ی اسدی توسی، داستان منظومی است در قالب مثنوی و مشتمل بر حدود نه هزار بیت که اسدی در سال ۴۵۸ ه.ق. نظم آن را به پایان برده است. این اثر یک منظومه‌ی کامل حماسی است که تقریباً اغلب خصوصیات شاهنامه‌ی فردوسی در آن دیده می‌شود. با این تفاوت که آمیختگی گرشاسپ‌نامه با پاره‌های افسانه‌های خرافی و بی‌پایه‌ی مربوط به شگفتی دریاها و جزایر هندوستان، از اهمیت و کمال آن کاسته است.

۱۳۸- پاسخ: گزینه‌ی ۲

کتاب طبقات الصوفیه عبدالرحمن سلمی و ترجمه‌ی خواجه‌عبدالله از آن، پیش از تذکره‌الاولیای عطار به رشته‌ی تحریر درآمده و نمی‌تواند تأثیری از این کتاب گرفته باشد.

۱۳۹- پاسخ: گزینه‌ی ۴

لرد بابرون: از پیروان رمانتیسیسم
گوستاو فلوبر: از پیروان رمانتیسیسم

ویلیام بلیک: از پیروان رمانتیسیسم
تئوفیل گوته: از پیروان رمانتیسیسم

۱۴۰- پاسخ: گزینه‌ی ۳

بوالم، در کتاب فن شعر می‌گوید: «عقل و منطق را دوست بدارید و پیوسته بزرگ‌ترین زینت و ارزش اثر خود را از آن کسب کنید.»

۱۴۱- پاسخ: گزینه‌ی ۴

سید اشرف الدین گیلانی، ابوالقاسم عارف قزوینی و میرزاده‌ی عشقی در گروه شاعران مردم‌پسند عصر بیداری جای می‌گیرند. سید اشرف حدود سال ۱۲۸۷ ه.ق. در قزوین تولد یافت. ابوالقاسم عارف قزوینی در حدود سال ۱۳۰۰ ه.ق. در شهر قزوین زاده شد و میرزاده در سال ۱۳۱۲ ه.ق. در شهر همدان ولادت یافت.

۱۴۲- پاسخ: گزینه‌ی ۴

پس از مشتاق، کانون شعر اصفهان به همت میرزا عبدالوهاب نشاط گرم مانده بود. امروز مجموعه‌ی آثار منظوم و منثور او با عنوان گنجینه‌ی نشاط در دست است.

۱۴۳- پاسخ: گزینه‌ی ۴

حسن ترکیب و لطفی که هاتف در به کار بردن مضمون عشق عارفانه و دعوت به انصاف و سعه‌ی صدر به کار گرفته، ترجیع‌بند گرم و صمیمانه‌ی او را در زمره‌ی نامورترین اشعار مستقل زبان فارسی قرار داده است. ترجیع‌بند هاتف مشتمل بر پنج بند است و در همه‌ی بندهای آن از اقلیم عشق سخن می‌رود و با لحنی گرم و شورانگیز، آدمیان به گذشت و سعه‌ی صدر و تحمل عقاید مخالف و سرانجام توجه به حق به وجهی عارفانه دعوت می‌شوند. گویی هاتف در این دعوت، به تنگ‌نظری‌ها و خصومت‌های زمانه‌ی خود و خون‌ریزی‌های ناشی از اختلاف مذاهب نظر داشته است و راه چاره را در روی آوردن به عشق به مبدأ دیده و از دیر و کلیسا و بت‌خانه و از همه جا این ندا را شنیده است:

«که یکی هست و هیچ نیست جز او و وحده لا اله الا هو»

۱۴۴- پاسخ: گزینه‌ی ۱

فدریکو گارسیا لورکا بزرگ‌ترین شاعر سورتالیست اسپانیا و یکی از چهره‌های انقلابی در حوزه‌ی هنر و اندیشه‌ی جهان است و سرانجام او با کتاب «شاعر در نیویورک» به سورتالیسم روآورد؛ اساس شعر لورکا ترانه‌های عامیانه است که در قالبی شاعرانه و خلّاق ریخته شده است. او شاعر، موسیقی‌دان، نقاش، نمایش‌نامه‌نویس و سخنرانی چیره‌دست بود. معاصرانش وی را آخرین شاعر حماسه‌سرای اسپانیا دانسته‌اند.

۱۴۵- پاسخ: گزینه ۲

شب تابستان، حادثه‌ی شرف، پایان دنیا، سرباز سیاه و خانه‌ای از گوشت از آثار مهم یوسف ادریس‌اند.

۱۴۶- پاسخ: گزینه ۲

استعاره‌ی مصرّحه: /— تشبیه: عارض به خورشید (اضافه‌ی تشبیه‌ی)، خود به ذره، خود به سایه / ایهام: پست: ۱- حقیر ۲- کم‌ارتفاع بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) استعاره‌ی مصرّحه: بت استعاره از معشوق / تشبیه: کمند زلف (اضافه‌ی تشبیه‌ی)، زنجیر ... علاقه (اضافه‌ی تشبیه‌ی) / ایهام: —

(۳) استعاره‌ی مصرّحه: بهار استعاره از جوانی، خزان استعاره از پیری / تشبیه: نهال قامت (اضافه‌ی تشبیه‌ی) / ایهام: —

(۴) استعاره‌ی مصرّحه: /— تشبیه: طوفان بلا / ایهام: —

۱۴۷- پاسخ: گزینه ۳

استعاره (بیت «ه»): سر در گریبان کشیدن و خجلت شمع / لفّ و نشر (بیت «ب»): گرداب (لفّ ۱)، گردباد (لفّ ۲) / برّ (نشر ۲)، بحر (نشر ۱) تناقض (بیت «د»): مست هشیار / تلمیح (بیت «ج») اشاره به داستان دل‌باختن فرهاد کوهکن به شیرین / حس آمیزی (بیت «الف»): تر بودن شعرها، گرم بودن گذر

۱۴۸- پاسخ: گزینه ۱

کنایه: از پیش بردن: به توفیق رساندن / سر در سر کاری کردن: جان‌بازی در راه آن / جناس: سر، در * توجه: در کنکورهای ۹۲ متأسفانه واژه‌ی «سر» را به معنی عضو فوقانی بدن با «سر» به معنی مجازی آن (اندیشه و تصمیم) جناس در نظر گرفته بودند که نادرست و بی‌معنی است. در این بیت، با وجود «سر» و «در»، جناس نادرست «سر» با «سر» را تکرار نکردیم تا بدعت نشود! ایهام: منصور: ۱- حسین‌منصور حلّاج ۲- یاری شده، پیروز

تلمیح: بر دار شدن حسین‌بن‌منصور حلّاج

۱۴۹- پاسخ: گزینه ۳

لفّ و نشر: /— تلمیح: اشاره به داستان دل‌باختن محمود غزنوی به ایاز

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تضاد: روز / شب / لفّ و نشر: رخ (لفّ ۱)، زلف (لفّ ۲) / روز (نشر ۱)، شب (نشر ۲)

(۲) تشبیه: مژگان به تیر خدنگ / تجاهل‌العارف: این آرایه خارج از بودجه‌ی مشخص شده برای طراحی سؤال در سازمان سنجش است؛ ناچار به شرح و توضیح آن می‌پردازیم!

تعریف: از مباحث رایج در بدیع معنوی است. تجاهل در باب تفاعل یعنی خود را نادان و نادانسته وانمودن و یا تظاهر به نادانی کردن، به بیان دیگر، گوینده از امری معلوم آن‌چنان پرسش می‌کند که از امری مجهول؛ و با آن‌که چیزی را می‌داند، مانند ناآگاهان سؤال می‌کند.

در ادب فارسی: تجاهل‌العارف، از جمله آرایه‌های رایج در ادب فارسی، با ارزش‌های زیبایی‌شناختی خاص است این آرایه در آثار نخستین شاعران پارسی‌گوی، در سبک خراسانی و سپس سبک عراقی به چشم می‌خورد و بیش از همه در آثار عنصری و سعدی کاربرد دارد.

ارکان تجاهل‌العارف: تجاهل‌العارف مبتنی بر ۳ رکن است: تخیل، تشبیه و مبالغه

این نمونه را از سعدی شیرازی ببینید:

«باد بهشت می‌گذرد یا نسیم صبح / یا نکهت دهان تو، یا بوی لادن است؟»

که براساس آن، تشبیه «باد بهشت»، «نسیم صبح»، «نکهت دهان یار» و «بوی لادن» تا جایی‌ست که کار تشخیص و تمایز میان آن‌ها را دشوار می‌سازد و با آن‌که شنونده می‌داند مقصود گوینده چیست، در شک خیال‌انگیز و در شگفتی با وی همراه می‌شود.

مقاصد و اهداف: هدف از تجاهل‌العارف، معمولاً مبالغه در ستایش و نکوهش، اظهار عشق، اظهار شگفتی و تویب و تحقیر مخاطب است:

۱- مبالغه در نکوهش و ذم، ستایش و مدح: دل ندانم ز خدنگ که به خون خفت ولی / این‌قدر هست که مژگان تو خون آلود است (یعنا)

۲- اظهار شگفتی: فرا رفت و گفت ای عجب این تویی؟ / فرشته نباشد بدین نیکویی (سعدی)

۳- اظهار عشق: تو خورشیدی و یا زهره و یا ماهی؟ نمی‌دانم / وز این سرگشته‌ی مجنون چه می‌خواهی؟ نمی‌دانم (مولوی)

۴- تحقیر مخاطب: بانگ گاوی چه صدا باز دهد؟ عشوہ مخر / سامری کیست که دست از ید بیضا ببرد؟ (حافظ)

(۴) تشبیه: بازار جهان / بازار محبّت / زبان سود است. (تشبیه زبان به سود)

پارادوکس: سود بودن زبان

۱۵۰- پاسخ: گزینه ۲

سر: مجاز از اندیشه و فکر با علاقه‌ی محلّیه

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) گل: مجاز از بهار با علاقه‌ی جزئیّه

(۳) بناگوش: مجاز از موی روییده یا افتاده بر بناگوش با علاقه‌ی محلّیه

(۴) خون: مجاز از کشتن با علاقه‌ی لازمیّه در گزینه ۴ خون‌بخشی از کنایه است (تشنه به خون کسی بودن) و متأسفانه طراح به اشتباه آن را مجاز در نظر گرفته است. (البته بین دو گزینه ۲ و ۴، اشتباه گزینه ۲ بیشتر و مشهودتر است و انتخاب پاسخ درست در این سؤال ممکن است!)

۱۵۱- پاسخ: گزینه‌ی ۱

واژگان قافیه: «دعوی» و «بی‌معنی» / عیب قافیه: تفاوت صامت در حروف اصلی

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) واژگان قافیه: «جانم» و «جانانم» / حروف اصلی: «ان» / حروف الحاقی: «م» / قاعده: (۲) /

(۳) واژگان قافیه: «برم» و «برم» / حروف اصلی: «ر» / حروف الحاقی: «م» / قاعده: (۲) / تبصره: (۶)

(۴) واژگان قافیه: «کردی» و «خوردی» / حروف اصلی: «رد» و «رد» / حروف الحاقی: «ی» / قاعده: (۲) / تبصره: (۳)

۱۵۲- پاسخ: گزینه‌ی ۴

ردیف: — / واژگان قافیه: «همرهی» و «نمی‌دهی» / حروف اصلی: «ه» / حروف الحاقی: «ی» / قاعده: (۲)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ردیف: «نمی‌کند» / واژگان قافیه: «بی‌وفایی» و «جدایی» / حروف اصلی: «ا» / حروف الحاقی: «ی» / قاعده (۱)

(۲) ردیف: — / واژگان قافیه: «بگشایدش» و «نبربایدش» / حروف اصلی: «را» / حروف الحاقی: «یدش» / قاعده: (۱)

(۳) ردیف: — / واژگان قافیه: «ببایند» و «ببیمایند» / حروف اصلی: «ا» / حروف الحاقی: «یند» / قاعده: (۱)

۱۵۳- پاسخ: گزینه‌ی ۲

تقطیع بیت سؤال:

به کار بردن فاعلاتن به جای فعلاتن

تغییر کمیت مصوت		تغییر کمیت مصوت	
بلند به کوتاه	کوتاه به بلند	بلند به کوتاه	کوتاه به بلند
دعـ	وی	ی	عشـ
-	✓	✓	-
-	U	U	U
-	↓	↓	-
-	U	U	-
دست	بر	سر	هر
-	U	-	-
-	U	U	U
-	U	U	U
-	U	U	U
-	U	U	U

۱۵۴- پاسخ: گزینه‌ی ۳

تقطیع گزینه‌ی ۳:

بلند بودن هجای

پایان مصراع	ابدال	مفاعلتن				فعلاتن				مفاعلتن			
ج	خا	نی	مـ	تم	شـ	دا	دب	ا	لـ	عقـ	ر	زا	هـ
✓	UU	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U
↓													
-													
بیست	د	آ	بی	ح	لا	صـ	بم	را	خـ	تـ	مسـ	نو	کـ
✓	U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱:

به کار بردن فاعلاتن به جای فعلاتن

من	ک	با	شم	د	ر	ح	م	ر	ک	ص	با
-	U	-	-	U	-	U	-	U	U	-	-
پر	د	دا	ر	ح	م	ح	م	ح	م	ح	اوست
-	U	-	U	U	U	U	U	U	U	U	U
-	-	-	↓	-	-	-	-	-	-	-	-
فاعلاتن			مفاعلتن				فعلتن				

گزینه ۲:

سی	ر	س	په	ز	دو	ر	ق	م	را	چ	ا	ت	یار
-	U	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	U
-	↓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	U
در	گر	د	شنید	بر	ح	س	ب	ا	ت	یا	ر	دوست	
-	-	U	U	-	U	U	U	-	U	-	U	U	
-	-	-	-	-	-	-	↓	-	-	-	-	-	-
مفعول		فاعلتن		مفاعلتن		فاعلتن							

(مستفعلن مفاعلتن مستفعلن فعل)

گزینه ۴:

م	گر	ت	شا	ن	ز	دی	زل	ف	ع	ب	رف	ش	را
U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	U	U
-	-	U	-	U	-	-	-	-	-	-	-	U	-
ک	با	د	غا	ل	ی	سا	گش	ت	خا	ک	ع	بر	بوست
U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	U	U
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
مفاعلتن		مفاعلتن		فعلاتن			مفاعلتن			فاعلتن			

۱۵۵- پاسخ: گزینه ۱

تقطیع گزینه ۱:

طر	ف	ک	رم	ز	کس	ن	بس	ت	د	ل	پ	ا	م
-	U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-
-	-	U	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
گر	چ	س	خ	ه	می	ب	رد	ق	ص	ی	من	ب	رف
-	U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	U
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
مفتعلن		مفاعلتن		مفاعلتن		مفتعلن		مفاعلتن		فاعلتن			

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۲:

		تغییر کمیّت مصوّت بلند به کوتاه					تغییر کمیّت مصوّت کوتاه به بلند						
از	خَد	م	اَب	رَو	ی	نَ	ا_m	هَی_ج	شَا	پَا	شَی	نَد	شَد
-	U	U	-	U	U	U	-	U	-	U	-	U	-
وَه	کِ	دَ	رِی_ج	خَد	یَا	لِ	کِج	عَ	زِی_ز	شَد	نَد	لَف	
-	U	U	-	U	-	U	-	U	-	U	U	-	
		حذف همزه ↑											
		مفتعلن					مفاعِلن					مفاعلن	

گزینه‌ی ۳:

		تغییر کمیّت مصوّت بلند به کوتاه					تغییر کمیّت مصوّت کوتاه به بلند							
اَب	رَو	ی	دَو	سَت	کِی	شَد	وَد	دَس_ت	کِ	شِ	خَد	یَا	لِ	مِن
-	U	U	-	U	-	U	-	U	U	U	U	-	U	-
کَس	نَد	زَ	دَس	تَ	زِی_ج	کَ	مَ	رِ	مَد	رَا	دَ	بَر	هَد	دَف
-	U	U	-	U	-	U	-	U	U	-	U	-	U	-
		حذف همزه ↑			حذف همزه ↑									
		مفتعلن					مفاعلن					مفاعلن		

گزینه‌ی ۴:

		تغییر کمیّت مصوّت بلند به کوتاه												
صَو	فِی	ی	شَه_ر	بِی_ج	کِ	چَو_ج	لَق	م	ی	شَب	ه	مِی	خَد	رَد
-	U	U	-	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U	-
پَا	رَ	ذُ	مِش	رَا	زَا	بَا	دَا_ج	خَد	یَد	وَ	ن	خِش	عَد	لَف
-	U	U	-	-	U	-	U	U	U	-	U	-	U	-
		مفاعلن					مفاعلن					مفاعلن		

* توجه: هجاهای ۱۰ و ۱۱ مصراع دوم را می توان مجموعاً یک هجا و با تلفظِ «حِب» نیز در نظر گرفت که در این صورت اختیار وزنی ابدال به وجود می آید.

۱۵۶- پاسخ: گزینه‌ی ۴

تقطیع بیت سؤال:

بلند بودن هجای پایان مصراع

بَو	ی	تَ	مِی	شَب	نِی	دَ	مُ	بَر	یَا	دَ	رَو	ی	تَ
-	U	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	U
دَا	دَند	سَا	قِ	یَا	نَ	طَا	رَب	یَک	ذُ	سَا	عَد	رَم	
-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	
مفعول			فاعلات		مفاعیل				فاعلن				

(مستعلن مفاعل مستعلن فعل)

نام وزن: مضارع مثنیٰ اِخْرَبِ مَكْفُوفِ مَحْذُوفِ

۱۵۷- پاسخ: گزینه ۱

تقطیع گزینه ۱:

سر	را	پو	ابدال ↓ لت	غف	ب	خا	ز	کن	بر
-	-	-	UU	-	U	-	U	-	-
گر	بند	رد	خا	چش	ب	ها	ج	در	وند
-	-	-	U	-	U	-	U	-	-
مفاعیلن				فاعلات			مفعول		

(مستفعلن مفاعل مفعولن)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲:

تغییر کمیت مصوت تغییر کمیت مصوت

کوتاه به بلند بلند به کوتاه

خاب	ب	ئ	ری	دا	بی	ب	ز	یا	ند	بی	ز	نا	با
U	U	U	U	-	-	U	U	-	U	-	U	-	-
زبر	گ	بان	ش	گو	در	ت	د	بو	ری	ح	تن	بر	
U	U	U	U	-	-	U	U	-	U	U	-	-	
فاعلن			مفاعیل			فاعلات			مفعول				

(مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل)

گزینه ۳:

به کار بردن فاعلاتن به جای فاعلاتن

			ابدال ↓ خد	می	ه	خن	س	زی	ت	ر	قص
			UU	-	U	-	U	-	U	U	-
			رور	را	س	بر	ن	فت	ای	ت	بر
			U	U	U	-	U	-	U	U	-
فاعلن			مفاعیل			فاعلاتن					

گزینه ۴:

بیر	تد	م	ه	جز	نیست	چیز	رد	خ	ر	کا
U	-	U	U	-	U	-	-	U	U	-
تار	گف	م	ه	جز	نیست	نیست	خن	س	ر	کا
U	-	U	U	-	U	-	-	U	U	-
مفتعلن			فاعلات			مفتعلن				

۱۵۸- پاسخ: گزینه ۲

در شیوهی «واسخت» عاشق واکنش قهر و عتاب خود را در مقابل ناسپاسی و قدرناشناسی معشوق نشان می‌دهد. در گزینه ۲ نیز عاشق ضمن عتاب با معشوق و گله از ظلم و جور وی فریادرسی می‌جوید تا حق خود را از معشوق بگیرد و او را به سزایش برساند. مفهوم سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: گله از هجران و سختی آن

گزینه ۳: گله از بی‌همدمی

گزینه ۴: تقلیل عشق و زهد

۱۵۹- پاسخ: گزینه ی ۳

تی. اس. الیوت از مدافعان نقد زیبایی شناختی بود و شعر را به عنوان یک پدیده ی مستقل به کار می گرفت. او معتقد بود شاعر در سرودن شعر، از هیجانان و شخصیت خود می گریزد. از این رو منتقدان را تشویق می کرد که به جای بررسی حقایق زندگی شاعران، به مطالعه ی دقیق فن شعر بپردازند.

۱۶۰- پاسخ: گزینه ی ۳

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه ی ۳: بی اعتباری جایگاه های دنیوی و ظواهر مادی در راه عشق
مفهوم سایر گزینه ها:

گزینه ی ۱: بی اعتباری عاشق در مقایسه با معشوق

گزینه ی ۲: طلب توجه از معشوق / ناپایداری دنیا و وجود انسان

گزینه ی ۴: بی خبری معشوق از حال عاشقان

۱۶۱- پاسخ: گزینه ی ۱

مفهوم مشترک آیه ی شریفه ی سؤال و گزینه ی ۱: ناتوانی در استدلال و برهان نداشتن موجب خشم و رفتار غیرانسانی است.
مفهوم سایر گزینه ها:

گزینه ی ۲: دعوت به استدلال و پرهیز از تعصب

گزینه ی ۳: پایداری گناهکاران در برابر عذاب خداوند ناممکن است.

گزینه ی ۴: محدود بودن ظرفیت انسان ها در مقایسه با خداوند

۱۶۲- پاسخ: گزینه ی ۲

مفهوم گزینه ی ۲: عاقبت وخیم آینده نگر نبودن / ضرورت عاقبت اندیشی

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه ها: تنها راه رسیدن عاشق به معشوق گذشتن از هستی مادی و تعلقات خود است.

۱۶۳- پاسخ: گزینه ی ۴

مفهوم مشترک عبارت سؤال و گزینه ی ۴: در دل هر ذره عظمتی نهفته است. / جلوه ی زیبایی خداوند در پدیده های جهان
مفهوم سایر گزینه ها:

گزینه ی ۱: کمال معشوق

گزینه ی ۲: ترجیح معشوق بر جهان و نمادهای زیبایی در جهان هستی

گزینه ی ۳: شورانگیزی عشق / ناتوانی عاشق در چشم برداشتن از معشوق / زیبایی فراگیر معشوق

۱۶۴- پاسخ: گزینه ی ۲

مفهوم گزینه ی ۲: دعوت به مناعت طبع و قناعت / نکوهش آزمندی و زیاده طلبی

مفهوم مشترک سایر گزینه ها: نکوهش بخل و مال اندوزی / ضرورت استفاده از دارایی در هنگام زندگی

۱۶۵- پاسخ: گزینه ی ۳

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه ی ۳: نظام احسن هستی / بی خلل بودن نظام هستی و آفرینش
مفهوم سایر گزینه ها:

گزینه ی ۱: غفلت انسان از ارزش وجودی خویش

گزینه ی ۲: بی اعتباری جایگاه های دنیوی و ظواهر مادی در راه عشق

گزینه ی ۴: ابعاد دوگانه ی وجود انسان / گله از رنج زندگی و حسرت مرگ

عربی اختصاصی

۱۶۶- پاسخ: گزینه ی ۱

کلمات کلیدی: تُرَوَّعِنِ / هذه الليلة المظلمة / ما أروع

مقایسه ی کلیدها در گزینه ها:

ترَوَّعِنِ: مرا می ترساند؛ فعل مضارع اخباری است. (رد گزینه های ۲ و ۳)

هذه الليلة المظلمة: این شب تاریک؛ اسم اشاره «هذه» باید به صورت «این» ترجمه شود و نیز «الليلة المظلمة» معرفه است و بدون (ی) وحدت یا نکره می آید. (رد سایر گزینه ها)

ما أروع: چه ترسناک است؛ فعل تعجب است. (رد سایر گزینه ها)

۱۶۷- پاسخ: گزینه‌ی ۴

کلمات کلیدی: لاتکن / یعیشون / یضیقون

مقایسه‌ی کلیدها در گزینه‌ها:

لاتکن: مباحث؛ فعل نهی است و باید به صورت «مباحث» ترجمه شود. (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

یعیشون: زندگی می‌کنند؛ فعل مضارع است. (رد سایر گزینه‌ها)

یضیقون: سخت می‌گیرند؛ فعل مضارع است. (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

۱۶۸- پاسخ: گزینه‌ی ۴

المجتمع: جامعه؛ بدون ضمیر آمده است.

یکاد العامل أن یوصل: نزدیک است که کارگر برساند؛ «یکاد» از افعال مقاربه است و باید در ترجمه ذکر شود.

۱۶۹- پاسخ: گزینه‌ی ۲

ترجمه‌ی بیت: کسی که زندگی را بار سنگینی می‌پندارد او خود باری گران بر دوش زندگی است.

توضیح: این بیت اشاره به زشتی سخت گرفتن در زندگی دارد و با عبارت روبه‌روی آن که اشاره به راست نبودن همه‌ی خیال‌ها دارد،

ارتباط معنایی ندارد.

ترجمه‌ی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: ثروت و خانواده فقط امانت‌هایی هستند و چاره‌ای نیست که روزی امانت‌ها بازگردانده شوند.

گزینه‌ی ۳: اگر ماندنم در آن عیب بود، مروارید در داخل صدف ساکن نمی‌شد.

گزینه‌ی ۴: دنیا را رها کن زیرا از عادت‌های دنیا این است که شخص بزرگوار را پست می‌کند و شخص پست را رفعت می‌بخشد.

۱۷۰- پاسخ: گزینه‌ی ۱

می‌میرد: یموت؛ فعل «یقتل» به معنای «می‌کشد» است و نمی‌تواند به جای «یموت» تعریب شود. (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

خانه: البیت؛ مفرد است و نمی‌تواند به صورت جمع بیاید. (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

خود به بیداد خویش: نفسه بظلمه؛ به ترتیب ارکان جمله باید دقت شود. (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

۱۷۱- پاسخ: گزینه‌ی ۱

دلایل رد سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۲: متکی باش؛ اعتماد؛ فعل امر است / بر آنچه داری؛ بما عندک؛ ضمیر باید به صورت مخاطب بیاید.

ترجمه‌ی درست: بل إعتد بما عندک

گزینه‌ی ۳: هر کس دچار باشد؛ من أصاب؛ در صیغه‌ی «للفائبة» است. دقت کنید فعل شرط و معلوم است.

ترجمه‌ی درست: و لا تحسب أن من أصاب بالضیق، افتقر!

گزینه‌ی ۴: آنچه داری؛ ما عندک / بی‌نیازت می‌کند؛ یغنیک؛ فعل مضارع است.

ترجمه‌ی درست: لأن ما عندک، یغنیک عما لا تملک!

۱۷۲- پاسخ: گزینه‌ی ۴

حرکت‌گذاری کامل عبارت به صورت زیر است:

«لَقَدْ غَزَا الْمُسْلِمُونَ	مَدِينَةَ	سَمَرْقَنْدَ	أَيَّامَ	خِلَافَةَ	الْأَمْوِيْنَ	مِنْ غَيْرِ	إِنْذَارٍ	مُسْبِقٍ»
فاعل	مفعول به و	مضاف‌إلیه و	مفعولیه و	مضاف‌إلیه و	مضاف‌إلیه و	جار و مجرور	مضاف‌إلیه صفت و مجرور	
مرفوع به واو	منصوب	مجرور بالفتحة	منصوب	مجرور	مجرور به یاء		و مجرور	

دلایل رد سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: غَيْرَ ← غَيْرِ (مجرور به حرف جر)

گزینه‌ی ۲: إِنْذَارٍ ← إِنْذَارٍ (موصوف است نه مضاف پس باید تنوین بگیرد.) / مُسْبِقٍ ← مُسْبِقٍ (نه مضاف است و نه «ال» دارد، پس باید

تنوین بگیرد.)

گزینه‌ی ۳: سَمَرْقَنْدَ ← سَمَرْقَنْدَ (غیر منصرف است، پس نمی‌تواند تنوین و کسره بگیرد و اعرابش فرعی به فتحه است.)

۱۷۳- پاسخ: گزینه‌ی ۴

حرکت گذاری کامل عبارت به صورت زیر است:

التَّمْيِيزُ	اسْمٌ	مَنْصُوبٌ	يَرْفَعُ	الإِبْهَامَ	عَمَّا جَاءَ	قَبْلَهُ	مِنْ نَسْبَةٍ، وَ يُسَمَّى	تَمْيِيزٌ	نَسْبَةٍ
مبتدا و مرفوع خبر و مرفوع	اسم	منصوب و مرفوع	رفع	مفعول به و	عما جاء	مفعول فيه و	من نسبت، و یسمى	تمییز	نسب
				منصوب		منصوب		مفعول به دوم	مضاف الیه و
								و منصوب	مجرور

دلایل رد سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: یُسَمَّى (فعل مضارع مجهول بر وزن «يُفَعِّلُ» می‌آید.) / «تَمْيِيزٌ» ← تَمْيِيزٌ (مفعول به دوم و منصوب است.)

گزینه‌ی ۲: قَبْلَهُ ← قَبْلَهُ «(قبل» مفعول فيه و منصوب است.)

گزینه‌ی ۳: اسْمٌ ← اسْمٌ (موصوف است و مضاف نیست پس باید تنوین بگیرد.) مَنْصُوبٌ ← مَنْصُوبٌ (صفت و مرفوع است.)

ترجمه: تمییز اسمی منصوب است که ابهام را از آن چه قبل از آن از نسبت آمده است، برطرف می‌کند و تمییز نسبت نامیده می‌شود.

۱۷۴- پاسخ: گزینه‌ی ۱

دلایل رد سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۲: تَجْرِي: فعل و فاعله ضمیر «هي» المستتر ← فعل و فاعله «الأنهار»

گزینه‌ی ۳: اللهُ: مضاف الیه و مجرور ← فاعل و مرفوع

گزینه‌ی ۴: الأنهار: مبتداً و مؤخر و مرفوع ← فاعل و مرفوع

ترجمه: خداوند به مردان و زنان مؤمن بهشت‌هایی را وعده داده که از زیر آن‌ها رودها جاری می‌شود.

۱۷۵- پاسخ: گزینه‌ی ۳

دلایل رد سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: المَزْعَج: مشتق و اسم فاعل (مصدره: تزعيج) ← مشتق و اسم فاعل (مصدره: إزعاج) / مضاف الیه و مجرور ← صفت و مجرور

گزینه‌ی ۲: آلام: مشتق و صفة مشبهة ← جامد / مضاف الیه و مجرور بالفتحة ← مضاف الیه و مجرور بالكسرة

گزینه‌ی ۴: المفصل: منصرف ← ممنوع من الصرف (چون بر وزن «مفاعل» است.) / مضاف الیه و مجرور بالفتحة ← مضاف الیه و مجرور

بالکسرة (چون «ال» گرفته اعرابش اصلی است.)

۱۷۶- پاسخ: گزینه‌ی ۲

«قَطِيرَات» بر وزن «فُعِيل» اسم مصغّر است و نیز در همین جمله «مَائِيَّة» دارای «ي» نسبت و اسم منسوب است.

ترجمه‌ی عبارت: باران از قطره‌های کوچک آبی تشکیل می‌شود که از آسمان فرو می‌آیند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: الذَّهْبِيَّة» اسم منسوب ترجمه: امروز فرصت‌های طلایی برای من و خواهر بزرگم به دست نیامد.

گزینه‌ی ۳: الطُّفِيل: اسم مصغّر ترجمه: کودک کوچک فقیر را در خیابان مشاهده کردم در حالی که به دنبال غذا می‌گشت.

گزینه‌ی ۴: الشَّعْبِيَّة: اسم منسوب ترجمه: عظمت ملی با قهرمانی جوانان در همه‌ی زمین‌ها به دست می‌آید.

۱۷۷- پاسخ: گزینه‌ی ۴

اگر بین فعل و فاعل مؤنث فاصله بیفتد جایز است که فعل به صورت مؤنث بیاید. در این گزینه بین «الطالبات» و «حضرت» فاصله

افتاده است، پس مؤنث آمدن «حضرت» جایز است.

ترجمه: صبح امروز دانش‌آموزان کوشا در مدرسه حاضر شدند به‌جز دو نفر از آن‌ها!

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: فاعل «تفوح» ضمیر مستتر «هي» است، پس مؤنث آمدن فعل واجب است.

ترجمه: هر روز صبح بوی گل یاسمن در باغچه پخش می‌شود.

گزینه‌ی ۲: «الطالبات» مؤنث حقیقی است و بدون فاصله با فعل آمده است، پس مؤنث آمدن فعل واجب است.

ترجمه: دانش‌آموزان ارزش‌های اخلاقی را با کارشان نیرومند می‌سازند نه با رفتارهایشان!

گزینه‌ی ۳: فاعل «تربّی» ضمیر مستتر است، پس مؤنث آمدن فعل واجب است.

ترجمه: معلم مهربان دانش‌آموزان سرزمین خود را براساس فضیلت‌های باارزش انسانی تربیت می‌کند.

۱۷۸- پاسخ: گزینه‌ی ۳

عائد صله برای موصول عام «ما» در اغلب موارد مثل این گزینه محذوف است. [عائد صله ضمیری است که به موصول بازمی‌گردد].
ترجمه: کودک کوچک هر آنچه را که مادر برای او پخته بود، خورد.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: ضمیر مستتر «هی» در «تساعده» به موصول «الّتی» بازمی‌گردد.
ترجمه: دانش‌آموز به تکلیف‌هایش می‌پردازد که در موفقیتش به او کمک می‌کنند.
گزینه‌ی ۲: ضمیر بارز «واو» در «یجاهدون» به موصول «الّذین» بازمی‌گردد.
ترجمه: کسانی که در راه خدا می‌جنگند، پاداش بزرگی نزد خدا دارند.
گزینه‌ی ۴: ضمیر مستتر «هو» در «غرس» به موصول «الّذی» بازمی‌گردد.
ترجمه: کشاورز همان کسی است که درختان بسیاری را در این باغ کاشت.

۱۷۹- پاسخ: گزینه‌ی ۴

«أقوی» خبر از نوع مفرد است چون اسم تفضیل است.

ترجمه: برخی از حواس در حیوانات یک یا چند درجه‌ای قوی‌تر از انسان است.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: من أشجع: خبر شبه‌جمله (چون جار و مجرور است).
ترجمه: این انسان‌های غلبه‌کننده بر هوای نفسشان بدون شک از شجاع‌ترین مردم هستند!
گزینه‌ی ۲: من ثقافتهم: خبر شبه‌جمله (چون جار و مجرور است).
ترجمه: بزرگ داشتن مهمان‌ها به گرمی نزد مسلمانان از فرهنگ پربر آن‌هاست.
گزینه‌ی ۳: هناک خبر مقدم شبه‌جمله (چون اسم اشاره مکانی است و هرگاه «هناک» ابتدای جمله بیاید و بعد از آن اسم باشد خبر مقدم به حساب می‌آید).
ترجمه: دانش‌آموزان کوشایی وجود دارند که به آن‌ها به خاطر تلاششان در به دست آوردن دانش‌ها افتخار می‌کنیم.

۱۸۰- پاسخ: گزینه‌ی ۱

«کلّ» در این جا مفعول به و منصوب است و برای تأکید نیامده است.

ترجمه: دانش‌آموز درس‌هایش را مطالعه کرد ولی او گمان می‌رد که همه‌ی آن‌ها را فراموش کرده است و چیزی در ذهنش باقی نمانده است.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۲: کلّ: مؤکّد / ضمیر بارز واو: مؤکّد (مورد تأکید واقع شده)
ترجمه: تعداد دشمنان ما بسیار بود ولی آن‌ها همه‌شان در میدان جنگ شکست خوردند.

گزینه‌ی ۳: کلّ: مؤکّد / الطّعام: مؤکّد

ترجمه: این کودک نتوانست همه‌ی غذا را بخورد زیرا مریض بود.

گزینه‌ی ۴: کلّ: مؤکّد / السکرّیات: مؤکّد

ترجمه: همه‌ی مواد قندی انرژی و فعالیت را به عضلات بدن می‌دهد.

۱۸۱- پاسخ: گزینه‌ی ۲

«مُسرعةً» حال و منصوب است چون حالت صاحب حال «الأمّ» را بیان می‌کند.

ترجمه: مادر غذای مهمانان را به سرعت به کمک برادرآماده کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: تکلیماً: مفعول مطلق نوعی / قبیحاً: صفت

ترجمه: از کسی که با تو با زشتی صحبت می‌کند، بگذر تا خدا از تو بگذرد.

گزینه‌ی ۳: عیشة: مفعول مطلق نوعی / الصّابّین: مضاف‌إلیه

ترجمه: هرگاه دنیا تو را خسته کرد، پس مانند صابران زندگی کن.

گزینه‌ی ۴: حیاکة: مفعول به و منصوب / أحياناً: مفعول فیه و منصوب / لیلاً: مفعول فیه و منصوب

ترجمه: مادرم خیاطی ظریفی را انجام می‌دهد و گاهی به خاطر آن در شب بیدار می‌ماند.

۱۸۲- پاسخ: گزینه ی ۱

«أجرأ» در واقع مفعول به بوده چون «پاداش کارگران» را بیان می کند: «كثُرَ صاحب هذا المصنع أجر عمّاله»
ترجمه: صاحب این کارخانه کارگانش را زیاد کرد از نظر پاداش (پاداش کارگانش را زیاد کرد)!
بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی ۲: «ثقافة» در واقع غافل بوده است چون «فرهنگ سرزمین اسلامی ما» را بیان می کند: «تميّزت ثقافة و علم بلدنا الإسلامي...»
ترجمه: کشور اسلامی ما از سایر کشورها از نظر فرهنگ و علم متمایز شد. (فرهنگ و علم کشور ما متمایز شد).
گزینه ی ۳: «جهداً» در واقع غافل بوده است، چون «تلاش یکی از عالمان» را بیان می کند: «إشتهر جهداً أحد العلماء...»
ترجمه: یکی از عالمان از نظر تلاش در به دست آوردن علم مشهور شد. (تلاش یکی از عالمان مشهور شد).
گزینه ی ۴: «عدداً» در واقع فاعل بوده است چون (تعداد تلاشگران را بیان می کند): «كثُرَ عددُ المجدين...»
ترجمه: تلاشگران از نظر تعداد و نیرو در میدان های مختلف زیاد شدند. (تعداد و نیروی تلاشگران زیاد شد).

۱۸۳- پاسخ: گزینه ی ۴

«غیر» مستثنای تام و منصوب است و «الأصدقاء» مستثنی منه است.

ترجمه: دوستان به جشن نرسیدند مگر یکی از آن ها.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی ۱: غیر: مستثنی مفرغ به اعراب فاعل محذوف است. (به دیدار ما نیامدند، چه کسانی؟ در جواب، فاعل می آید).
ترجمه: امروز فقط دوستان به دیدار ما آمد.
گزینه ی ۲: غیر: مستثنی مفرغ به اعراب فاعل محذوف است (چه کسی مرا خوشحال کرد؟)
ترجمه: فقط موفقیت این دانش آموزان کوشا مرا خوشحال کرد.
گزینه ی ۳: مستثنی مفرغ به اعراب فاعل محذوف است. (چه کسی مرا گرمی داشت؟)
ترجمه: فقط معلم این کلاس مرا گرمی داشت.

۱۸۴- پاسخ: گزینه ی ۳

تشبیه بلیغ فقط دو رکن مشبه و مشبه به را دارد. العالم: مشبه - بحر: مشبه به

ترجمه: دانشمند میان افراد جامعه اش دریایی است که در آن مرواریدها و جواهر است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی ۱: تشبیه: مؤكّد(الوالدان: مشبه / قائدان: مشبه به / في هداية: وجه شبه)

ترجمه: پدر و مادر دو رهبر در هدایت فرزندان شان هستند.

گزینه ی ۲: تشبیه: تام (الشهداء: مشبه / ك: ادات تشبیه / قنادیل: مشبه به / في هداية الناس: وجه شبه)

ترجمه: شهداء مانند چراغ هایی برای امت در هدایت مردم هستند.

گزینه ی ۴: تشبیه: مؤكّد (القرآن و أهل البيت: مشبه / سفينة نوح: مشبه به / في النجاة: وجه شبه)

ترجمه: قرآن و اهل بیت کشتی نوح در نجات هستند.

۱۸۵- پاسخ: گزینه ی ۱

یکی از اسلوب های حصر، تقدیم است که در این گزینه خبر مقدم شده است؛ «عند الله» خبر است و بر مبتدا «ثواب» مقدم شده است.
ترجمه: ثواب دنیا و آخرت فقط نزد خداست.

در سایر گزینه ها تأکید وجود دارد اما حصر وجود ندارد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی ۲: «إنّ» و «ل» از اسلوب های تأکید هستند. ترجمه: قطعاً تو از تلاشگران هستی!

گزینه ی ۳: «و الله» قسم است و از اسلوب های تأکید است. ترجمه: به خدا قسم هیچ گاه در امانت خیانت نمی کنم!

گزینه ی ۴: «كلّ» از اسلوب های تأکید است. ترجمه: ایمانت را در همه ی کشورها حفظ کن!

تاریخ

۱۸۶- پاسخ: گزینه ۳

با مرگ حمورابی (از پادشاهان معروف اموری) شورش‌هایی در میان دورود رخ داد که نتیجه‌ی آن، زوال حکومت اموری‌ها بود. عاقبت آشوری‌ها به قدرت رسیدند.

۱۸۷- پاسخ: گزینه ۱

در زمان اردشیر دوم، یونان که دچار ضعف و انحطاط شده بود، توسط فیلیپ مقدونی، حاکم مقدونیه، فتح شد.

۱۸۸- پاسخ: گزینه ۴

عصر ساسانی به‌ویژه عصر انوشیروان، دوران شکوفایی فرهنگ و تمدن ایران باستان است.

۱۸۹- پاسخ: گزینه ۲

در دوره‌ی حکومت سامانیان، بخارا از مراکز مهم ادب، علم و تمدن در جهان اسلام بود.

۱۹۰- پاسخ: گزینه ۱

دوره‌ی قرون وسطا پس از انقراض روم غربی به دست اقوام مهاجم و تصرف شهر رم آغاز شد. اقوام ژرمن، مجار، فرانک و مانند آن‌ها طی چند قرن تهاجم، تقریباً سراسر اروپا را به تصرف خود در آوردند و پس از به جای گذاشتن ویرانی‌های بسیار به روستانشینی و زندگی در قلعه‌ها روی آوردند.

۱۹۱- پاسخ: گزینه ۲

فلاسفه‌ی بزرگ اروپا در قرون جدید، دستگاه فلسفی خود را بر اساس اعتبار بخشیدن به خرد و عقل بشری استوار ساختند. اینان خواستار آزادی اندیشه و خرد انسانی از قید و بند سنن و عقاید پیشینیان، احکام کلیسایی و امر و نهی دولت‌ها بودند.

۱۹۲- پاسخ: گزینه ۳

پس از تشکیل امپراتوری آلمان توازن قوا در اروپا در هم ریخت. آلمان با اتکا به قدرت نظامی خود به توسعه‌طلبی در اروپا پرداخت، مهم‌ترین خواسته‌ی این کشور، داشتن مستعمره‌هایی در جهان بود.

۱۹۳- پاسخ: گزینه ۱

بی‌مهری نادرشاه نسبت به عالمان شیعه و هنرمندان، باعث مهاجرت گسترده‌ی آنان به عتبات عالیات و هند و در نتیجه، رکود فعالیت‌های علمی و فرهنگی شد.

۱۹۴- پاسخ: گزینه ۴

در نتیجه‌ی تأسیس دارالفنون و سپس تشکیل دارالترجمه به ریاست محمدحسن خان اعتمادالسلطنه، فن ترجمه گسترش پیدا کرد و آثار زیادی از زبان‌های اروپایی به فارسی ترجمه شد.

۱۹۵- پاسخ: گزینه ۴

حزب ملل اسلامی با نیت برقراری حکومت اسلامی به نبرد مسلحانه روی آورد.

۱۹۶- پاسخ: گزینه ۲

تقویم هجری قمری مبتنی بر دوره‌ی حرکت ماه به دور زمین است. سال قمری ۱۲ ماه دارد که به تناوب ۳۰ و ۲۹ روزه است. سال قمری ۲۵۴ شبانه‌روز و در سال‌های کبیسه، ۳۵۵ شبانه‌روز است.

۱۹۷- پاسخ: گزینه ۳

عواملی چون گذشت زمان، تحول فرهنگ‌ها، اعمال سلیقه، نفوذ اغراض و اهداف و دخالت تعصبات اعتقادی و قومی از مهم‌ترین عوامل دگرگونی اخبار و داستان‌ها در فرهنگ‌های شفاهی و در نتیجه تبدیل رخدادهای تاریخی به افسانه‌ها است.

۱۹۸- پاسخ: گزینه ۱

محققان، نقاشی را قدیمی‌ترین هنری می‌دانند که توسط انسان آفریده شده است. زمان آفرینش کهن‌ترین نقاشی‌های شناخته شده به حدود ۲۰ هزار سال قبل بازمی‌گردد که این آثار در دل تاریک‌ترین نقاط غارهایی در اسپانیا و فرانسه ترسیم شده‌اند.

۱۹۹- پاسخ: گزینه ۴

منشآت به اسناد تاریخی نزدیک است ولی به دو دلیل نمی‌توان آن را با اسناد تاریخی یکی دانست: نخست این‌که نسخه یا اصل نامه‌ها در دست نیست و آن‌چه از این منشآت به ما رسیده در چندین مرحله نسخه‌برداری شده است. دیگر این‌که زبان و بیان، یعنی وجه ادبی نامه برای منشیان اهمیت خاصی داشته و تنها انتقال خبر تاریخی مدنظر نبوده است.

۲۰۰- پاسخ: گزینه ۲

تفاوت در سطح تمدن ملت‌ها به هیچ‌وجه ناقص برابری انسانی نیست. تفاوت تا آن‌جا که باعث تحرک و تلاش گردد، مفید است اما وقتی که موجب تبعیض و سلطه‌جویی شود، همکاری انسانی و صلح و سازندگی را به جنگ و جدال تبدیل می‌کند.

جغرافیا

۲۰۱- پاسخ: گزینه ی ۱

هر چند ایران در منطقه ی خشک و بیابانی جهان قرار گرفته است ولی کوه ها در تعدیل دما و افزایش بارش نقش مهمی دارند.

۲۰۲- پاسخ: گزینه ی ۲

جنگل ها و مراتع کشور از بارزش ترین منبع ملی اند. در گذشته، حدود ۱۱ تا ۱۸ درصد خاک کشور، پوشیده از جنگل بود که در حال حاضر، این رقم به ۷/۴ درصد کاهش یافته است. کل وسعت اراضی مرتعی کشور، ۹۰ میلیون هکتار است.

۲۰۳- پاسخ: گزینه ی ۳

نواحی داخلی قاره ها که از دریاها و اقیانوس ها دورند، نسبت به سواحل جمعیت کمتری دارند؛ زیرا امکانات تجارت، بازرگانی و دریانوردی ندارند.

۲۰۴- پاسخ: گزینه ی ۲

وقتی روستاییان به شهرها مهاجرت می کنند، شغل خود را از یک کار کشاورزی به شغل غیر کشاورزی تغییر می دهند؛ بنابراین، تحولی در ساختار اشتغال کشور به وجود می آید. چون اغلب مهاجران از روستاها در سنین کار و فعالیت اند. بنابراین نیروی کار در روستا کم می شود و جمعیت سالخورده یا درصد زنان در روستاها بیشتر می شود و به طور کلی، تولید محصولات کشاورزی در روستاها کاهش می یابد و کشورها مجبور به وارد کردن مواد غذایی می شوند.

۲۰۵- پاسخ: گزینه ی ۴

ژاپن ← ۸۶ / فرانسه ← ۸۵ / سوئیس ← ۸۴

۲۰۶- پاسخ: گزینه ی ۴

پهنای سواحل در نواحی مختلف یکسان نیست. در قاره ی استرالیا (د)، سواحل پست و عریض دیده می شود.

۲۰۷- پاسخ: گزینه ی ۱

یکی از اشکال فرسایش در بیابان ها، تپه های ماسه ای طولی یا سیف است. این تپه ها در جایی تشکیل می شوند که بادهای غالب از دو جهت عمود بر هم بوزند و برجستگی ماسه ای کناره های برخان را دچار کشیدگی کنند.

۲۰۸- پاسخ: گزینه ی ۱

متداول ترین ملاک تشخیص شهر از روستا، عامل جمعیت است. اگر جمعیت سکونتگاه به تعداد معینی برسد، آن را شهر تلقی می کنند. در اسپانیا، سکونتگاه هایی با ۱۰۰۰۰ نفر جمعیت، شهر محسوب می شوند.

۲۰۹- پاسخ: گزینه ی ۳

قاره ی آسیا با داشتن بیش ترین متروپل ها و مگالاپلیس ها، مقام اول را در جهان دارد.

۲۱۰- پاسخ: گزینه ی ۲

قدیمی ترین سندی که در آن به نام خلیج فارس اشاره شده، لوحی سفالین از پادشاه آشور است که مربوط به ۶۰۰ سال قبل از میلاد است.

۲۱۱- پاسخ: گزینه ی ۳

پژوهش های علمی، معمولاً از نوع پژوهش های کاربردی اند؛ زیرا از نتایج آن ها برای جلوگیری از تکرار رویداد یا حادثه ی نامطلوب استفاده می شود.

۲۱۲- پاسخ: گزینه ی ۱

مقیاس داده شده، مقیاس ترسیمی است که نشان می دهد هر سانتی متر (یک واحد) روی نقشه معادل ۱۰۰ کیلومتر یا ۱۰۰۰۰۰ متر یا ۱۰ میلیون

سانتی متر روی زمین است. مقیاس کسری این نقشه $\frac{1}{10000000}$ است که جزء نقشه های کوچک مقیاس است، مانند نقشه های قاره ها و

کشورهای بزرگ.

۲۱۳- پاسخ: گزینه ی ۴

ماهواره ها بر حسب ارتفاع خود، میدان های دید متفاوتی دارند؛ مثلاً ماهواره ی لندست در هر گذر خود تقریباً داده های پهنه ای برابر 185×185 کیلومتر یا حدود 35000 کیلومتر مربع را سنجش می کند. این ماهواره ها می توانند انرژی پدیده های کوچک در ابعاد $28/5 \times 28/5$ متر را روی سطح زمین ثبت کنند. به این پهنه ی اندازه گیری، یک پیکسل، می گویند.

۲۱۴- پاسخ: گزینه ی ۲

فراوانی و حجم زیاد اطلاعات مورد نیاز برای برنامه ریزی ها و نیز محدودیت ذهن انسان برای پردازش و نتیجه گیری از آن ها از یک سو و سرعت زیاد پردازش داده ها به وسیله ی رایانه ها از سوی دیگر، جغرافی دانان را به طراحی سیستم های اطلاعات جغرافیایی وادار کرده است.

۲۱۵- پاسخ: گزینه ی ۴

جغرافیا با شناخت و ارزیابی منابع و آمایش سرزمین با ساماندهی فعالیت ها ارتباط متقابل دارند.

علوم اجتماعی

۲۱۶- پاسخ: گزینه‌ی ۲

کنش‌هایی که با توجه به دیگران انجام می‌دهیم، کنش اجتماعی خوانده می‌شود. در این متن، جمع شدن برای مشاهده‌ی صحنه‌ی تصادف یک کنش اجتماعی است. ارزش‌های اجتماعی، آن دسته از ارزش‌هایی هستند که مورد توجه و پذیرش همگان بوده و افراد یک جامعه نسبت به آن‌ها گرایش و تمایل دارند و بی‌تفاوت نبودن نسبت به فرد حادثه‌دیده، یک ارزش اجتماعی است. کمک به فرد حادثه‌دیده، یک هنجار اجتماعی است که از طریق کنش‌های اجتماعی انسان‌ها تحقق پیدا می‌کند. حضور پلیس در صحنه برای شناسایی مقصر، کنترل اجتماعی است که با تعلیم و تربیت و تشویق و تنبیه ایجاد می‌شود.

۲۱۷- پاسخ: گزینه‌ی ۳

تأثیر فعال ذهن و عقل در جریان شناخت ← روش جامعه‌شناسی تفهیمی (ب)
توجه به رفتارهای معنادار انسان ← موضوع جامعه‌شناسی تفهیمی (و)
در نظر گرفتن پدیده‌های اجتماعی مانند پدیده‌های اندام‌وار طبیعی ← موضوع جامعه‌شناسی پوزیتیویستی (الف)
شناخت پدیده‌های اجتماعی برای پیش‌بینی و کنترل آن‌ها ← هدف جامعه‌شناسی پوزیتیویستی (د)

۲۱۸- پاسخ: گزینه‌ی ۴

جامعه‌شناسی از پایان قرن نوزدهم با توجه به تفاوت موضوع خود از علوم طبیعی فاصله گرفت و طی قرن بیستم با توجه به تفاوت روش خود به تدریج به روش‌های غیر تجربی اهمیت داد.

۲۱۹- پاسخ: گزینه‌ی ۲

تا زمانی که یک جهان اجتماعی از طریق مشارکت اجتماعی افراد پابرجاست، پیامدهای ضروری و الزامی آن نیز باقی است. با تغییر جهان اجتماعی موجود و برداشته شدن الزام‌های آن، جهان اجتماعی جدیدی شکل خواهد گرفت و به دنبال آن، الزام‌های دیگری به وجود می‌آید که بر فعالیت اجتماعی اعضای آن تأثیر می‌گذارد.

۲۲۰- پاسخ: گزینه‌ی ۱

بررسی گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: نادرست - درست   گزینه‌ی ۲: درست - نادرست   گزینه‌ی ۳: درست - درست   گزینه‌ی ۴: نادرست - نادرست

۲۲۱- پاسخ: گزینه‌ی ۴

عقلانیت ذاتی، سطحی از عقلانیت است که درباره‌ی ارزش‌ها، آرمان‌ها و اهداف زندگی به تأمل می‌پردازد ← صحیح
هر تغییری را که در زندگی اجتماعی رخ دهد، می‌توان از نوع تغییر جهان اجتماعی دانست ← غلط
شناخت وحیانی، حس را به عنوان یکی از ابزارهای شناخت مورد توجه قرار می‌دهد ← صحیح
جامعه‌شناسی انتقادی در روش خود، به شناخت حسی و تجربی بسنده نمی‌کند ← صحیح

۲۲۲- پاسخ: گزینه‌ی ۱

بررسی گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: درست - درست   گزینه‌ی ۲: نادرست - نادرست   گزینه‌ی ۳: درست - نادرست   گزینه‌ی ۴: نادرست - درست

۲۲۳- پاسخ: گزینه‌ی ۲

بررسی گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: تأثیر بدن بر نفس - تأثیر طبیعت بر جامعه و فرهنگ - تأثیر نفس بر جامعه و فرهنگ
گزینه‌ی ۲: تأثیر نفس بر بدن - تأثیر طبیعت بر جامعه و فرهنگ - تأثیر نفس بر جامعه و فرهنگ
گزینه‌ی ۳: تناسب هویت‌های فردی و اجتماعی - تناسب هویت‌های فردی و اجتماعی
گزینه‌ی ۴: تأثیر نفس بر بدن - تأثیر جامعه و فرهنگ بر بدن و طبیعت - تناسب هویت‌های فردی و اجتماعی

۲۲۴- پاسخ: گزینه‌ی ۲

بررسی گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: نادرست - درست   گزینه‌ی ۲: درست - نادرست   گزینه‌ی ۳: نادرست - درست   گزینه‌ی ۴: درست - درست

۲۲۵- پاسخ: گزینه‌ی ۱

حرمت ربا ← هنجار اقتصادی / آشنا کردن افراد نسبت به حقوق دیگران ← جامعه‌پذیری / تکاثر ← فرهنگ آرمانی و واقعی باطل / تقدس حیوانات در هندوستان ← فرهنگ آرمانی باطل

۲۲۶- پاسخ: گزینه‌ی ۴

جامعه‌ای که در طول تاریخ به خودباختگی فرهنگی گرفتار می‌شود، به روش تقلیدی عمل می‌کند و به همین دلیل، نه امکان تداوم و بسط فرهنگ گذشته‌ی خود را دارد و نه توان عبور و گذر از آن را و نه می‌تواند به فرهنگ دیگری که در مقابل او قرار گرفته و مبهوت و مقهور آن شده است، ملحق شود. معنای دوم از خودبیگانگی فرهنگی (از خودبیگانگی فطری) این است که عقاید و ارزش‌های یک جامعه مانع آشنایی درست افراد جامعه با انسان و جهان می‌گردند. فرهنگ‌هایی که بر اساس فطرت انسانی شکل نگرفته‌اند و از عقاید و ارزش‌های درستی برخوردار نیستند، نمی‌گذارند انسان‌ها به تفسیر و شناختی صحیح از عالم و آدم نائل شوند. انسان در جهانی که به وسیله‌ی این فرهنگ‌ها ساخته می‌شود، از حقیقت خود و از حقیقت هستی دور می‌ماند. تزلزل فرهنگی هنگامی رخ می‌دهد که مبادی هویت‌ساز فرهنگ یعنی عقاید، ارزش‌ها و آرمان‌ها ثبات و استقرار خود را در متن فرهنگ از دست بدهند.

۲۲۷- پاسخ: گزینه ۳

برنامه‌ریزان فرهنگی جامعه تلاش می‌کنند از طریق نهادهای فرهنگی، تعلیم و تربیت لازم را برای ورود فرهنگ آرمانی به عرصه‌ی فرهنگ واقعی فراهم آورند، نظام اقتصادی می‌تواند با حمایت‌های ویژه از حکومت و دولت، قدرت آن را تحکیم بخشد. نظام سیاسی براساس ارزش‌هایی که پذیرفته است، با وضع قوانین و مدیریت اجرایی، به سهم خود بر نظام اقتصادی اثر می‌گذارد.

۲۲۸- پاسخ: گزینه ۱

جهان عینی پیش از انسان وجود داشته است و مستقل از خواست و اعتبار انسانی وجود دارد. نزد متفکران مسلمان، جهان طبیعت بخشی از جهان عینی و تکوینی است. برخی جهان عینی را به جهان طبیعت محدود می‌کنند و جهان عینی را مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی می‌دانند، از نظر این گروه، ذهن افراد و فرهنگ جامعه نیز هویتی طبیعی و مادی دارند. و علوم مربوط به آن‌ها نظیر علوم طبیعی است. این گروه بین علوم طبیعی و علوم انسانی و اجتماعی، تفاوتی واقعی قائل نیستند.

۲۲۹- پاسخ: گزینه ۴

موفقیت‌های استعمار در قرن نوزدهم، ناشی از پیشرفت در زمینه‌ی دریانوردی، فنون نظامی و اقتصاد صنعتی بود. در استعمار نو، کشورهای استعمارگر با استفاده از ظرفیت‌هایی که در دوره‌ی نفوذ یا دوره‌ی استعمار نظامی و سیاسی خود ایجاد کرده‌اند، از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره استفاده می‌کنند. در استعمار نو، کشور استعمارگر با اتکا به قدرت اقتصادی خود و با استفاده از نهادها و ساختارهای اقتصادی و سیاسی بین‌المللی و با روش‌ها و ساز و کارهای غیرمستقیم (از طریق دولت‌های دست‌نشانده) کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد. دولت‌های استعمارگر در استعمار نو، برای به قدرت رسیدن نیروهای وابسته از کودتای نظامی نیز استفاده می‌کنند اما ویژگی استعمار فرانو در این است که برای حفظ سلطه‌ی جهان غرب، بیش از آن که از ابزارهای نظامی و سیاسی یا اقتصادی استفاده کند از ابزارها و ظرفیت‌های فرهنگی و علمی به ویژه از رسانه‌ها و فناوری اطلاعات بهره می‌برد.

۲۳۰- پاسخ: گزینه ۳

فیلسوفان روشنگری با انکار ارزش علمی وحی، زمینه‌ی تکوین و پیدایش علم و دانشی را پدید آوردند که مستقل از وحی و با صرف نظر از ابعاد متافیزیکی و فوق طبیعی عالم، به تفسیر این جهان می‌پرداخت. اگر افرادی که در بستر فرهنگ دینی زندگی می‌کنند، دنیا را هدف برتر خود قرار داده باشند، از آشکار کردن آن پرهیز می‌کنند و رفتار دنیوی خود را با پوشش‌های معنوی پنهان می‌کنند که به آن، سکولاریسم پنهان می‌گویند. انقلاب فرانسه (۱۷۸۹ میلادی) که ریشه در حرکت‌های فرهنگی دوران رنسانس و اندیشه‌های فلسفی روشنگری و تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی دارد، نخستین انقلاب سیاسی لیبرال در تاریخ سیاسی جهان است.

۲۳۱- پاسخ: گزینه ۳

هنگامی که جامعه‌ی جهانی عرصه‌ی حضور فعال فرهنگ‌های متفاوت باشد، نظام جهانی صحنه‌ی تعاملات، گفت‌وگوها یا برخورد‌های فرهنگی و تمدنی خواهد بود و در این صورت، چالش‌ها نیز از نوع چالش‌های بین فرهنگی و تمدنی خواهد بود. زوال تدریجی قدرت کلیسا منجر به حاکمیت قدرت‌های منطقه‌ای فئودال‌ها و اربابان بزرگ (کنت‌ها و لردها) شد. کشورهای غربی برای تأمین منافع اقتصادی، نیازمند در هم شکستن مقاومت‌های فرهنگی اقوامی بودند که سلطه و نفوذ آن‌ها را تحمل نمی‌کردند. آن‌ها برای این منظور، در نخستین مراحل، از مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری استفاده می‌کردند. انباشت ثروت، پدید آمدن شرکت‌های بزرگ چند ملیتی و گسترش صنعت ارتباطات، از اهمیت مرزهای سیاسی کاست.

۲۳۲- پاسخ: گزینه ۴

رویکرد نظری مارکس نسبت به عالم، رویکرد سکولار بلکه ماتریالیستی بود. مارکس قصد عبور از بنیان‌های نظری فرهنگ غرب را نداشت بلکه در چارچوب همان مبانی به حل مسائل اجتماعی جامعه‌ی خود می‌پرداخت.

۲۳۳- پاسخ: گزینه ۱

مدیریت بحران‌های اقتصادی توسط سرمایه‌گذاری مشترک و معاهدات بین‌المللی ← چالش مرکز و پیرامون
اعمال مدیریت فرهنگی جهان در خدمت کانون‌های قدرت و ثروت ← امپراطوری رسانه‌ای
انتقال فشارها از اصل نظام سرمایه‌داری به تولیدکنندگان خرد ← پیوند میان بحران اقتصادی با چالش فقر و غنا

۲۳۴- پاسخ: گزینه ۲

بحران معرفتی - علمی در جهان غرب، هنگامی آغاز شد که محدودیت‌های علمی دانش تجربی و همچنین وابستگی آن به معرفت‌های غیر تجربی و غیرحسی آشکار شد. انکار و تردید در روشنگری به منزله‌ی انکار و تردید در هویت معرفت‌شناختی جهان مدرن بود.

۲۳۵- پاسخ: گزینه ۲

انقلاب فرانسه در سال ۱۷۸۹ با آرمان‌ها و ارزش‌های مدرنی شکل گرفت که پس از رنسانس به وجود آمده بودند. انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ میلادی روسیه، گر چه با دیگر انقلاب‌های مشابه اروپایی به دلیل رویکرد چپ و سوسیالیستی تفاوت داشت ولی با خصلت سکولار و دنیوی خود در چارچوب آرمان‌ها و ارزش‌های روشنگری مدرن عمل می‌کرد. انقلاب اسلامی ایران، انقلابی بود که از متن آرمان‌ها و ارزش‌های معنوی و توحیدی جهان اسلام برای حفظ هویت اسلامی و برای تأمین حقوق از دست رفته‌ی امت اسلامی شکل گرفت.

فلسفه و منطق

۲۳۶- پاسخ: گزینه‌ی ۱

در هنگام «تصور یک مفهوم» است که کاری نداریم آن مفهوم واقعیت دارد یا ندارد؛ در این حالت به همان تصور می‌اندیشیم و درباره‌ی واقعیت داشتن یا نداشتن آن یا ارتباط آن با سایر موجودات سخنی و جمله‌ای نمی‌گوییم. اما وقتی با «واقعیت مفهوم» سر و کار پیدا می‌کنیم، پای یک تصدیق به میان می‌آید. در تصدیقات، حکم و قضاوت وجود دارد.

۲۳۷- پاسخ: گزینه‌ی ۲

علت اصلی مشکل بودن تعریف مفاهیمی مثل «کشور»، «زندگی» و «انسانیت»، پیچیدگی آن‌ها و برداشت‌های مختلفی است که انسان‌ها از این قبیل مفاهیم دارند تسلط بر قواعد منطبق و تمرین و تجربه در به کارگیری آن‌ها سبب می‌شود که انسان بتواند به تدریج به تعریف‌های نسبتاً جامعی برای این مفاهیم هم برسد.

۲۳۸- پاسخ: گزینه‌ی ۱

جنس‌الاجناس مکعب ← مقدار / جنس‌الاجناس دیوار ← جوهر
عرض عام مکعب و دیوار ممکن است یکی باشد؛ مثل سفید بودن.

۲۳۹- پاسخ: گزینه‌ی ۳

تعریف حرکت به انتقال مکانی ← شرح لفظ (شرح اسم) / تعریف انسان به چیزی (جوهر) که می‌اندیشد (ناطق) ← حد ناقص (جنس بعید + فصل)

۲۴۰- پاسخ: گزینه‌ی ۳

قضیه‌ی شرطی، متشکل از دو جزء است که جزء اول را مقدم و جزء دوم را تالی می‌گویند. مقدم به لحاظ معنی، مقدم است و تالی به لحاظ معنی، دنباله‌ی مقدم است. در قضیه‌ی حملی، محمول، وصف و حالت موضوع است، چه اول بیاید و چه بعد.

۲۴۱- پاسخ: گزینه‌ی ۲

در آن‌جا که گاهی عکس مستوی درست و گاهی غلط است، باید بگوییم که عکس (لازم‌الصدق) ندارد.

۲۴۲- پاسخ: گزینه‌ی ۱

بخش مقدمات در استدلال، پیش‌دانشته‌هایی هستند که از راه‌ها و منابع مختلف به دست آمده‌اند و در استدلال «مورد استفاده» قرار می‌گیرند نه این‌که در خود استدلال «اثبات شوند». به همین جهت در هر استدلالی از دانشته‌های قبلی بهره می‌برند. مقدمات استدلال، گاهی مبتنی بر حواس هستند.

۲۴۳- پاسخ: گزینه‌ی ۴

نتیجه‌ی موجب‌ی جزئی، در شکل‌های اول یا سوم ممکن است وجود داشته باشد. در شکل اول، یک نتیجه‌ی موجب‌ی جزئی و در شکل سوم، سه نتیجه‌ی موجب‌ی جزئی وجود دارد که در قیاس شکل اول، صغرا جزئی و کبرا کلی است و در قیاس شکل سوم، «صغرا و کبرا کلی» یا «صغرا کلی و کبرا جزئی» یا «صغرا جزئی و کبرا کلی» است.

۲۴۴- پاسخ: گزینه‌ی ۱

اگر از سرخ شدن کاغذ تورنسل (معلول) پی ببریم که محلول ما اسید است (علت)، استدلال ما برهان آئی است و منبع دانش ما تجربه‌ی علمی می‌باشد.

۲۴۵- پاسخ: گزینه‌ی ۲

اگر اجزای (اکسیژن) مجموعه‌ای (اکسیژن + هیدروژن = آب) دارای وصفی (شعله‌ور کردن آتش) باشند و ما آن وصف را به کل مجموعه (آب) نسبت دهیم (یعنی بگوییم آب، آتش را شعله‌ور می‌کند)، دچار مغالطه‌ی ترکیب شده‌ایم.

۲۴۶- پاسخ: گزینه‌ی ۴

سوفیست‌ها، ادراک انسان را مقیاس حقیقت و واقعیت می‌گرفتند. ایشان می‌گفتند هر کس هر چه خودش بفهمد، همان حقیقت و واقعیت است و برای حقیقت و واقعیت، ارزش و اعتباری جدا از ادراک آدمی قائل نبودند.

۲۴۷- پاسخ: گزینه‌ی ۳

بحث شناخت یا بحث معرفت، یکی از بحث‌های مهم فلسفه است که در آن، از حقیقت ذهن آدمی و قواعد آن در شناخت عالم خارج سخن به میان می‌آید.

۲۴۸- پاسخ: گزینه‌ی ۴

سقراط در گفت‌وگو با مخاطب خود، نه تنها کمبود معلومات او آشکار می‌کرد بلکه راه صحیح تفکر را به او می‌آموخت. او در بحث‌های فلسفی خود می‌کوشید تا از امور گوناگون تعریف ثابت و درستی به دست دهد.

۲۴۹- پاسخ: گزینه‌ی ۱

به نظر افلاطون، همه‌ی الفاظ کلی بر یک موجود حقیقی در عالم مثل دلالت می‌کنند؛ یعنی از دید او، همه‌ی تصورات کلی دارای مرجع حقیقی هستند که آن‌ها را باید در عالم مثل سراغ گرفت.

۲۵۰- پاسخ: گزینه‌ی ۳

ماده و صورت هیچ‌گاه از یک‌دیگر جدا نیستند و تا هستند با هم خواهند بود اما صورت عوض می‌شود (نه ماده). مرگ و ولادت، پیدایش و فنا، کون و فساد، فقط زایل شدن صورتی است از ماده و پیدایش صورتی دیگر در آن.

۲۵۱- پاسخ: گزینه‌ی ۲

در نظر فیلسوف، اشیاء و موجودات در حکم حروف و کلمات و جملات هستند و وجود و هستی‌شان در حکم معنای آنهاست.

۲۵۲- پاسخ: گزینه‌ی ۱

هر واقعیت یگانه در جهان، وقتی موضوع ادراک و شناخت قرار می‌گیرد، در ذهن به دو بخش تقسیم می‌شود. ما با اتصال این دو بخش ذهنی در قالب یک قضیه‌ی منطقی، به واقعیت آن شیء اذعان می‌کنیم؛ یعنی مثلاً واقعیت یک اسب در ذهن ما در ضمن قضیه‌ی «اسب هست» مورد تأیید واقع می‌شود.

۲۵۳- پاسخ: گزینه‌ی ۳

فلاسفه، نظر متکلمان را در زمینه‌ی تبیین عقلانی نیازمندی معلول به علت، قانع‌کننده نمی‌دانند و اشکالات چندی را بر آن وارد ساخته‌اند. حکما معتقدند که ملاک نیازمندی یک معلول به علت در خود شیء (معلول) است. باید خصوصیتی در شیء یافت که همچون نشان دائمی، معلولیت آن را نمایان سازد نه این که برای تحقیق در معلولیت شیء لازم باشد به گذشته‌ی آن مراجعه کنیم و ببینیم که آیا زمانی بوده که آن شیء نبوده باشد؟

۲۵۴- پاسخ: گزینه‌ی ۳

فارابی، مدینه‌ی جاهله را چنین توصیف می‌کند: «مردمش نه سعادت را می‌شناسند و نه سعادت به خاطرشان خطور می‌کند. چنان‌که اگر ایشان را به سعادت راهنمایی کنند، بدان سوی نروند و اگر از سعادت برای آنها سخن گویند، بدان اعتقاد پیدا نکنند...».

۲۵۵- پاسخ: گزینه‌ی ۴

بوعلی سینا در رساله‌ای که درباره‌ی «عشق» نوشته است، آن را علت پیدایش جهان می‌داند و می‌نویسد: «هر یک از ممکنات به واسطه‌ی جنبه‌ی وجودی که در اوست، همیشه شایق به کمالات و مشتاق به خیرات است و بر حسب فطرت خود از بدی‌ها گریزان است. همین اشتیاق ذاتی و ذوق فطری را که سبب بقای وجود ممکنات است، عشق می‌نامیم.»

۲۵۶- پاسخ: گزینه‌ی ۱

تأثیر غزالی به اندازه‌ای بود که فلسفه‌ی مشائی در سرزمین‌های شرقی اسلام به جز ایران رو به افول نهاد و این فلسفه به سوی اندلس در غرب جهان اسلام رهسپار شد. در آن‌جا، گروهی از فیلسوفان نامدار مثل ابن‌باجه، ابن‌طفیل و ابن‌رشد مدت یک قرن به توسعه‌ی آن پرداختند.

۲۵۷- پاسخ: گزینه‌ی ۳

اندیشه‌ی ابن‌سینا در فضای عقلی صرف باقی ماند اما نظریه‌ی اشراق، راه را برای اتحاد و درهم‌آمیختگی دانش نظری و برون‌نگر فیلسوفان و ذوق عرفانی و درون‌نگر عارفان هموار کرد. در فلسفه‌ی اشراق، این مهم به برکت عبور از مرحله‌ی علم حصولی به عرصه‌ی علم حضوری میسر گردیده است.

۲۵۸- پاسخ: گزینه‌ی ۱

فیلسوف می‌خواهد جهان را فهم کند؛ یعنی تصویری صحیح و نسبتاً جامع از جهان در ذهن خود داشته باشد و خود، جهانی شود عقلانی ولی عارف به عقل و استدلال پی‌بند نیست و می‌خواهد با عشق و مجذوبیت به حقیقت هستی متصل شود.

۲۵۹- پاسخ: گزینه‌ی ۳

حکمای پیشین بر خلاف ملاصدرا، عموماً بر این اتفاق نظر داشتند که حرکت و تحول در جوهر اشیاء نامعقول و ناممکن است و تنها اعراض و صفات اشیاء دچار دگرگونی می‌شوند. به نظر آنان، حرکت در جوهر، ظاهراً نه تنها متحرک را گم می‌کند بلکه اصل حرکت را هم زیر سؤال می‌برد؛ زیرا هر حرکتی در سایه‌ی ثبات، معنا دارد؛ یعنی، حرکت در اعراض در سایه‌ی ثبات در جوهر امکان‌پذیر خواهد بود.

۲۶۰- پاسخ: گزینه‌ی ۲

اگر با وجود گرمای کافی، آب تبخیر شود، با حس و تجربه نمی‌توانیم بگوییم که گرمای کافی سبب تبخیر آب است؛ زیرا ما از طریق مشاهده‌ی حسی، فقط دو حادثه را به دنبال یکدیگر می‌بینیم و در مشاهده‌ی ما هیچ امر دیگری که نشان دهد حادثه‌ی اول علت حادثه‌ی دوم است، یافت نمی‌شود.

روان شناسی

۲۶۱- پاسخ: گزینه‌ی ۳

سه ویژگی وجود دارد که می‌توان آزمون‌پذیری یا تجربه‌پذیری را در حداکثر آن مورد توجه قرار داد. این سه ویژگی عبارت‌اند از: کنترل، تعریف عملیاتی و تکرارپذیری.

۲۶۲- پاسخ: گزینه ۴

در تعریف عملیاتی، دانشمندان باید از واژه‌های مورد نظر خود، تعریف دقیقی ارائه دهند؛ به طوری که بتوانند آن‌ها را اندازه‌گیری کنند و یا به صورت کمی نشان دهند؛ به عبارتی تا آن‌جا که ممکن است میزان ابهام این واژه‌ها را به حداقل رسانیده تا از این طریق بتوان به جنبه‌ی آزمون‌پذیر بودن، جامعه‌ی عمل پوشانید.

۲۶۳- پاسخ: گزینه ۱

هر زمان که کشش‌های غریزی با موانعی برخورد کنند یا ارضاء نشوند، «خود» با استفاده از مکانیسم‌های دفاعی (روشی که فرد به‌صورت ناخودآگاه انجام می‌دهد تا اضطراب خود را کاهش دهد) سعی می‌کند با شرایط پیش آمده سازگار شود.

۲۶۴- پاسخ: گزینه ۴

در مرحله‌ی جنینی، سیستم عصبی مرکزی، ماهیچه‌ها و استخوان‌ها رشد سریعی دارند.

۲۶۵- پاسخ: گزینه ۳

رابطه‌ی علت و معلول را نمی‌توان از تحقیق به روش همبستگی استنباط کرد. بنابراین نمی‌توان نتیجه گرفت که تماشای فیلم‌های خشن، علت پرخاشگری است.

۲۶۶- پاسخ: گزینه ۲

کودکان تا قبل از ۱۰ سالگی بهترین یادگیرندگان برای زبان دوم هستند. بنابراین، در این دوره، دو زبانی یک مسئله یا دشواری برای آن‌ها نیست؛ بلکه برعکس ویژگی و توانایی است. آموزش زبان دوم به کودک معمولاً زمانی بیش‌تر موفق خواهد بود که کودک زبان اول خود را به خوبی فرا گرفته باشد.

۲۶۷- پاسخ: گزینه ۱

در هنگام تولد، حس بویایی و حس شنوایی نسبتاً حساس و فعال‌اند، ولی حس بینایی ضعیف است.

۲۶۸- پاسخ: گزینه ۲

در شکل داده شده علامت (؟) لوب آهیانه‌ای را نشان می‌دهد که در احساس‌های بدنی نقش اساسی دارد.

۲۶۹- پاسخ: گزینه ۴

امروزه متخصصان رشد به این نتیجه رسیده‌اند که جنبه‌ها و ابعاد مختلف رشد از یکدیگر تأثیر می‌پذیرند و تغییرات در یک جنبه از رشد به تغییرات در جنبه‌های دیگر رشد بستگی دارد؛ یعنی وقتی کودکی به لحاظ جسمانی رشد می‌کند، شناخت و عواطف او نیز تغییر می‌کند. این نشان می‌دهد که رشد، فرآیندی کل‌گراست و جنبه‌های مختلف دارد.

۲۷۰- پاسخ: گزینه ۱

تفکر فرضیه‌سازی این امکان را به نوجوان می‌دهد که هر فرضیه‌ای (ممکن و ناممکن) را در نظر بگیرد و آن را بیازماید.

۲۷۱- پاسخ: گزینه ۴

حافظه‌ی آماده‌سازی ادراکی همان حافظه‌ای است که از آن تعبیر به بازیابی نهان می‌کنیم؛ یعنی فرد در بازیابی اطلاعات با سرعت و صحت بیشتر اطلاعات را حاضر می‌کند ولی خود نسبت به آن آگاهی ندارد.

۲۷۲- پاسخ: گزینه ۱

قشر خاکستری به دو نیم‌کره‌ی راست و چپ تقسیم می‌شود. هر نیم‌کره به نحوی سازمان‌دهی شده که اطلاعات حسی مربوط به طرف مخالف بدن را دریافت و ماهیچه‌های حرکتی طرف مخالف بدن را کنترل می‌کند. پس اگر دست راست فردی مشکل حرکتی داشته باشد، این اختلال ناشی از آسیب در نیم‌کره‌ی چپ او می‌باشد.

۲۷۳- پاسخ: گزینه ۴

با توجه به یادآوری بر اساس اصل زمینه، فرد اگر در شرایط زمانی و مکانی معینی اطلاعات را یادگیری کرده باشد، در همان شرایط زمانی و مکانی اطلاعات بیشتری را به یاد خواهد آورد.

۲۷۴- پاسخ: گزینه ۳

حافظه‌ی حوادث خاص (رویدادی) به دانش اختصاصی فرد گفته می‌شود و اطلاعاتی را در بر می‌گیرد که فرد در زمان و مکان معینی آن‌ها را تجربه‌ی شخصی کرده است؛ مانند این‌که دیروز ساعت ۸ صبح چه کسی را دیده است و... .

۲۷۵- پاسخ: گزینه ۴

در اختلال وسواس فکری- عملی، فرد وسواسی می‌داند که افکار و اعمال وسواسی او غیرمنطقی هستند اما او احساس می‌کند که نمی‌تواند آن‌ها را در کنترل خود درآورد.

۲۷۶- پاسخ: گزینه ۱

اگر تلاش‌های بدن برای جنگیدن با فشار روانی بی‌نتیجه بماند و فشار روانی ادامه یابد، فرد وارد مرحله‌ی فرسودگی می‌شود. بدن در این مرحله پاره‌پاره می‌شود؛ یعنی شخص در حالت فرسودگی فرو می‌رود و در برابر امراض و بیماری‌ها آسیب‌پذیر می‌شود. در مرحله‌ی فرسودگی گاهی صدمات جدی و جبران‌ناپذیری به بدن وارد می‌شود که ممکن است مرگ را به دنبال داشته باشد.

۲۷۷- پاسخ: گزینه ۲

نظریه‌ی معروف درباره‌ی توجه آن است که در سیستم شناختی ما یک صافی گلوگاه شناختی وجود دارد که در هر زمان معین به اطلاعات خاصی اجازه‌ی عبور می‌دهد. براساس این نظریه، همه‌ی اطلاعات توجه شده و اطلاعات توجه نشده وارد سیستم شناختی ما می‌شوند و تا مراحل مورد پردازش قرار می‌گیرند ولی در مراحل بالاتر از ادامه‌ی پردازش اطلاعات باز می‌مانند.

۲۷۸- پاسخ: گزینه ۳

یکی از روش‌های مشهور در «رفتار درمانی» حساسیت‌زدایی تدریجی است که از طریق این روش، پاسخ‌های اضطرابی مراجع را کاهش داده یا از بین می‌برند. رفتاردرمانی برای کاهش اضطراب و به‌خصوص هراس‌های مرضی مؤثر بوده است.

۲۷۹- پاسخ: گزینه ۲

زودرسی یا دیررسی بلوغ تحت تأثیر عوامل زیر می‌باشد:

جنس، وراثت، عامل جغرافیایی - فرهنگی، ساختمان بدن، وضعیت تغذیه و سلامت، روابط عاطفی و اجتماعی.

۲۸۰- پاسخ: گزینه ۳

اختلال فشار پس‌سازحه‌ای پس از واقعه‌های دردناک مثل جنگ، حضور در شرایط قتل عام، تجاوز، حوادث شدید رانندگی و با بلایای طبیعی مثل سیل، زلزله و آتشفشان رخ می‌دهد. در این اختلال، افراد مبتلا برای مدت‌های طولانی، علائمی چون بازگشت به گذشته که در آن صحنه‌ی واقعه‌ی مورد نظر زنده می‌شود را تجربه می‌کنند.

گزینه دو

مؤسسه آموزشی فرهنگی